

ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของ
คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ธนวัฒน์ สกุนาธวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2564

**FACTORS ENHANCING DECISION MAKING TO TRAVEL AND
TOURISM MOTIVATION OF MOBILITY-IMPAIRED PERSONS
IN BANGKOK METROPOLIS**

TANAWAT SAKUNATAWONG

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Tourism Management
Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University
Academic Year 2019**

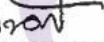
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

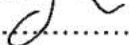
คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว
ของคณพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร
เสนอโดย นายธนวัฒน์ สกุนธา วงศ์
สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยว
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูบชูวงศ์

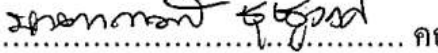
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูบชูวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิบูล)

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมรับรองแล้ว

..... คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูบชูวงศ์)

วันที่ 17 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2565

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน	ธนวัฒน์ สกุนธา วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑาทันติ ชูบชูวงศ์
สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร และสมาคมนักกีฬาคนพิการ จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุดคือด้านความพร้อมในการรองรับกลุ่มคนพิการ โดยประเด็นที่สำคัญที่สุด คือการมีที่จอดรถสำหรับคนพิการ ป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ และที่พักราคาพิเศษสำหรับคนพิการ ปัจจัยที่ผลักดันการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือเพื่อต้องการพักผ่อนและผ่อนคลาย ต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัว และเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว คือ ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวมีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย และความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด ตามด้วยปัจจัยด้านราคา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนพิการ, การตัดสินใจท่องเที่ยวของคนพิการ, แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ, คนพิการทางการเคลื่อนไหว, กรุงเทพมหานคร

Thesis Title	FACTORS ENHANCING DECISION MAKING TO TRAVEL AND TOURISM MOTIVATION OF MOBILITY-IMPAIRED PERSONS IN BANGKOK METROPOLIS
Author	Tanawat Sakunatawong
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Montakan Chubchuwong
Department	Tourism Management
Academic Year	2021

ABSTRACT

The objectives of this study were threefold: 1) to investigate factors enhancing travel decision making of mobility-impaired persons (MIPs) in Bangkok Metropolis, 2) to examine push and pull factors in their travelling, and 3) to explore factors enhancing travel decision making, influencing push and pull factors in their travelling. Questionnaires were administered to 400 MIPs from Bangkok's Disability Person Association and from Sports Association for the Disabled.

The results revealed that the most crucial enhancing factor in MIPs' travel decision making was the readiness to support MIPs, in terms of availability of friendly parking areas, signage, and accommodation discounts, respectively. The push factors enhancing MIPs' travelling were for relaxation, for spending time with family during holidays, and for health recovery, respectively. The pull factors enhancing MIPs' travelling were the attraction, the uniqueness, as well as the available safety information of a tourist destination. In addition, the results from the multiple regression analysis indicated that publicity was the most important factor enhancing travel decision making of MIPs in Bangkok Metropolis, followed by prices of accommodation.

Keywords: Decision Making to Travel of Mobility-Impaired Persons, Tourism Motivation of Mobility-Impaired Persons (MIPs), Mobility-Impaired Persons, Bangkok Metropolis

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ได้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑกานติ ชูบวงษ์อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ อาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอบคุณ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครอบครัวที่ได้ให้การสนับสนุนคอยเป็นกำลังใจและความช่วยเหลือในทุกด้าน ตลอดจนครูบาอาจารย์และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ธนวัฒน์ สกุณาธวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	8
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว.....	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว.....	24
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว.....	32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.6 สรุป.....	51
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	52
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.1 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยใน เขตกรุงเทพมหานคร.....	71
4.2 ผลของการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	76
4.3 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	80
4.4 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	84
4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	86
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	91
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	95
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	115

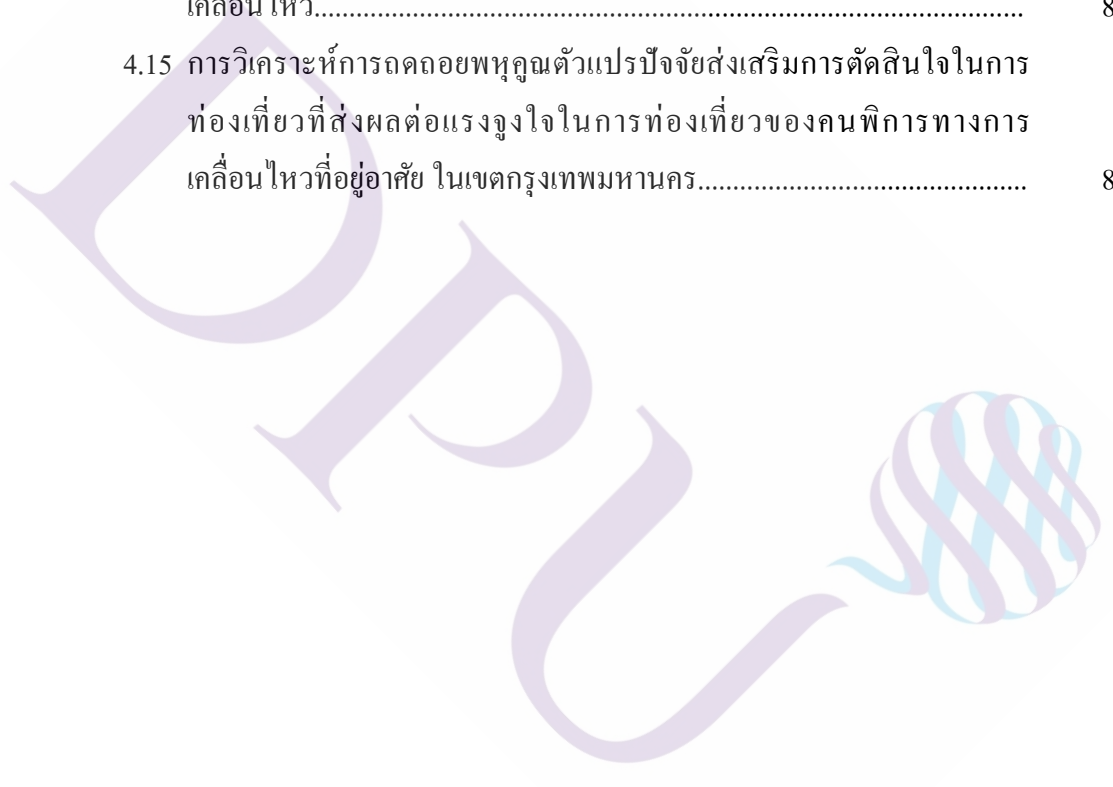

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร.	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.3 แสดงค่าความเชื่อมั่นตามสูตรของครอนบาค (Cronbach) จากกลุ่มตัวอย่าง 40 คน.....	68
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะความพิการ สาเหตุความพิการ ช่วงอายุที่เกิดความพิการ และการลงทะเบียนคนพิการ.....	72
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว ด้านการประชาสัมพันธ์.....	77
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ.....	78
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว ด้านราคา.....	79
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว.....	79
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหว ด้านร่างกายและจิตใจ.....	80
4.7 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด.....	81
4.8 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหว ด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	82
4.9 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหวด้านการพัฒนาตนเอง.....	82
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหว.....	83
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหว ด้านแหล่งท่องเที่ยว.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงูใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	85
4.13 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงูใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านความปลอดภัย.....	85
4.14 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงูใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว.....	86
4.15 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงงูใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	87

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

4.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	90
--	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวของไทยได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า ในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีรายได้จากการเที่ยวมากถึง 2.77 ล้านบาท ขยายตัวจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 10 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวน 37,190,568 ล้านคน และมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ 154 ล้านคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561) ปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม ได้แก่ ชายหาด หมู่เกาะภูเขา แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดวาอาราม แหล่งโบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่นต่างๆ รวมไปถึงค่าครองชีพที่ต่ำกว่าหลาย ๆ ประเทศ

จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามและมีชื่อเสียงในเรื่องการให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีงาม แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ เช่น คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก สตรีมีครรภ์ อีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องการท่องเที่ยวแต่ได้ประสบปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะคนพิการที่มีข้อจำกัดในการใช้บริการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และที่พักที่จัดไว้สำหรับคนพิการ ทำให้กลุ่มคนพิการขาดโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมและเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (ปีทมอร เสี่ยงแดง, 2552: 3-4) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบทางด้านบริการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการในอนาคต

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความหมายของ “คนพิการ” ไว้ว่าเป็นข้อจำกัดหรือการขาดซึ่งความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ โดยวิธีการหรือโดยวิสัยของบุคคลทั่วไป เนื่องจากความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง การกำหนดความหมายดังกล่าวเพื่อให้สังคมเข้าใจร่วมกันตามหลักการเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง คนพิการหลายคนมีความสามารถเทียบเท่าคนทั่วไป เพียงแต่คนพิการต้องใช้เวลาพยายามมากกว่าคนทั่วไป และไม่ต้องการให้ใคร ๆ มองด้วยสายตาที่เต็มไปด้วยความเมตตาสงสาร สิ่งที่คนพิการต้องการมากที่สุดคือ โอกาสในสังคมสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างปกติสุขเท่านั้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,

2559: 6) ดังนั้นการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการนันทนาการ (Recreation) จึงมีส่วนพัฒนา ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ ลดความเครียดความวิตกกังวล ซึ่งคนพิการส่วนใหญ่มีความ ต้องการและมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการทำกิจกรรมยามว่าง (leisure) และกิจกรรม กลางแจ้งไม่แตกต่างกับคนอื่นทั่วไป และถือเป็นนักท่องเที่ยวที่มีสุขภาพและร่างกายแข็งแรงไม่ น้อยกว่าคนทั่วไปและมีสิทธิ์ที่จะท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียมกัน

สำหรับจำนวนคนพิการในประเทศไทย จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2560) ระบุว่าปัจจุบันมีจำนวนคนพิการที่มาลงทะเบียนรับบัตร ประจำตัวคนพิการทั้งสิ้น 1,753,864 คน เมื่อแยกประเภทความพิการพบว่า คนพิการทางการ มองเห็น จำนวน 185,046 คน ร้อยละ 10.55 คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 284,429 คน ร้อยละ 16.22 คนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว จำนวน 818,372 คน ร้อยละ 46.66 คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 115,065 คน ร้อยละ 6.56 คนพิการทางสติปัญญา จำนวน 123,755 คน ร้อยละ 7.06 คนพิการทางการเรียนรู้ จำนวน 6,188 คน ร้อยละ 0.35 คนพิการ ทางอภิสติ จำนวน 7,172 คน ร้อยละ 0.41 คนพิการมากกว่าหนึ่งประเภท จำนวน 121,529 คน ร้อยละ 6.93 และไม่ระบุ จำนวน 92,308 คน ร้อยละ 5.26 ของจำนวนคนพิการทั้งหมด จะเห็นได้ว่า จำนวนคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเภทของความพิการอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จำนวนคนพิการจะมากหรือน้อย ไม่น่าจะเป็นปัญหามากนัก หากได้คิดและตระหนัก ถึงความมนุษย์ ดังที่ กฤษณะ ละไล (2556 อ้างถึงใน ชีร์ ตรงจิตพิทักษ์, 2556: 4) ได้กล่าวว่า ความ พิการและคนพิการในความเป็นจริงไม่มี แต่ที่เป็นปัญหาอยู่คือ สภาพแวดล้อมที่มีความพิการ ดังนั้น จึงจะต้องช่วยกันแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมที่พิการ ด้วยการออกแบบที่ไม่พิการ เป็นการออกแบบที่ ให้คนทุกกลุ่ม ทุกวัย ทุกสภาพร่างกายเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเสมอภาค เป็นธรรม ทั้งถึง และเท่าเทียม แม้ว่าในปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนได้หันมาให้ความสนใจใน เรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการมากยิ่งขึ้น แต่พบว่ายังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน มากนัก โดยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังไม่ได้รับการพัฒนาให้รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็น คนพิการ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความยากลำบาก และสิ่งอำนวยความสะดวกของคน พิการยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และขาดการปฏิบัติอย่าง จริงจังจากผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม ทำให้ยังคงมีช่องว่างของความเสมอภาคอยู่ ในสังคม สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อจิตใจ และกระทบต่อความต้องการในการออกไปท่องเที่ยว เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของคนพิการ (ฐิติกันต์ นิยมอคุลย์, 2553)

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวนั้นจำเป็นต้องมี การศึกษาถึงแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้ตรงต่อความต้องการของคนพิการทางการ

เคลื่อนไหว ซึ่งสุริรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2555: 24) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจให้คนเดินทางเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวว่าเดินทางเพื่ออะไร และคาดหวังจะได้รับผลิตภัณฑ์รูปแบบใด โดยปัจจัยของแรงจูงใจดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการที่แท้จริง ซึ่งผลดีของการที่คนพิการได้มีโอกาสท่องเที่ยว จะทำให้ได้รับความสุข สนุกสนาน พัฒนาสุขภาพจิต พัฒนาอารมณ์สุข ลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมร่วมกับกลุ่มสังคม และได้รับประสบการณ์ใหม่ ดังที่โสภณ ฉิมจินดา (2553 อ้างในธีร์ ตรงจิตพิทักษ์, 2556) คนพิการครึ่งล่างได้กล่าวว่าทุกครั้งที่ได้เดินทางยิ่งทำให้รู้สึกถึงคุณค่าของการมีชีวิตเห็นความสวยงามของการที่ยังมีลมหายใจอยู่บนโลกใบนี้ ตลอดสองข้างทางของการเดินทางเพียงแต่ความพิการก็กลายเป็นเรื่องเล็กน้อยที่ ถึงแม้ร่างกายจะพิการแต่ก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติ ถือเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อความรู้สึกว่าตนเองนั้นก็ได้ไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป หรือรู้สึกเป็นภาระของสังคม ถึงแม้ร่างกายจะพิการแต่ก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติได้

สำหรับการศึกษาที่ผ่านมามีการศึกษาที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว เช่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า แรงจูงใจในด้านแรงผลักดันในการเดินทาง ประกอบด้วย ความแปลกใหม่และแสวงหาความรู้ การพัฒนาและยกระดับตัวเอง การพักผ่อนและผ่อนคลาย ส่วนแรงจูงใจด้านแรงดึงดูดในการเดินทาง ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติและประวัติศาสตร์ งานเทศกาล เหตุการณ์ และแหล่งช้อปปิ้ง (ณัฐญา วงละคร, 2559: 220) หรือผลจากการศึกษาของศิริชัย กาญจนินาส (2557) ที่ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย จากผลการศึกษา นักท่องเที่ยวชาวเอเชียกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มวัยสูงอายุ มีแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงข้อจำกัดทางการท่องเที่ยวและความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของสุภาภรณ์ ประสงค์ทัน (2560) ผลการศึกษาพบว่า ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างเป็นอุปสรรคสำคัญลำดับแรกในการท่องเที่ยว ต่อด้วยข้อจำกัดส่วนบุคคลและข้อจำกัดระหว่างบุคคลตามลำดับ นอกจากนี้แล้วผลการศึกษาพบว่าคนพิการมีความตั้งใจในการท่องเที่ยวในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐ มูลนิธิ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับคนพิการควรมีนโยบายเชิงรุกในการกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามกฎหมาย มาตรการ และแผนงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับคนพิการ และการท่องเที่ยวของคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเรื่อง งบประมาณ สนับสนุนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการ การสร้างเครือข่ายคนพิการ การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคน

พิการ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้คนพิการไทยมั่นใจต่อการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะในสังคมได้อย่างเท่าเทียม และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน (สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน, 2560: 298)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีนโยบายในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มคนพิการ ซึ่งมีแนวโน้มในการเติบโตทางตลาดอย่างมีศักยภาพ เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพการใช้จ่ายสูงไม่แพ้ตลาดท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ แต่เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่ ยานพาหนะและบริการสาธารณะต่าง ๆ ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อคนพิการทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ประสบความยากลำบากที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมถึงการเข้าบริการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ ร้านของที่ระลึก เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ จึงต้องการการบริการและต้องการสินค้าที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และเพื่อความคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป

ดังนั้นการศึกษาถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวจะเป็นข้อมูล นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เหมาะสมตามความต้องการของคนพิการกลุ่มนี้ ซึ่งภารกิจหลักของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คือการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและขั้นสูงเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นแก่ประเทศไทยในอนาคต

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการท่องเที่ยว ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 88,811 คน (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2561)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร และ สมาคมนักกีฬาคนพิการ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบไปด้วย 1. ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร 2. ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร 3. ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ.2562

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ความบันเทิงรื่นเริงใจการศึกษา ศาสนา เยี่ยมญาติ หรือการไปร่วมประชุมสัมมนา แต่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลักฐานหรือไม่พำนักอยู่เป็นการถาวร (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2556)

แรงจูงใจการท่องเที่ยว หมายถึง แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการที่นักท่องเที่ยวจะกำหนดการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวออกเดินทางตามแรงจูงใจของตน เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและนักท่องเที่ยวอาจมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหลายด้านพร้อมกันได้ โดยใช้แนวคิดของ Alister and Geoffrey (1983) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และ 2) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)

ปัจจัยผลักดัน หมายถึง ปัจจัยจูงใจทางด้านจิตวิทยาสังคม หรือความต้องการภายในตัว

บุคคลที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว หรือเป็นมูลเหตุภายในของตัวบุคคลที่จุดชนวนความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว

ปัจจัยดึงดูด หมายถึง ปัจจัยจากตัวแหล่งท่องเที่ยวเองที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น เช่น ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกสบายในการเดินทาง ชื่อเสียง ความหลากหลายของกิจกรรม ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ และอื่น ๆ เป็นต้น

คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม ได้อย่างบุคคลทั่วไป (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550, 2550)

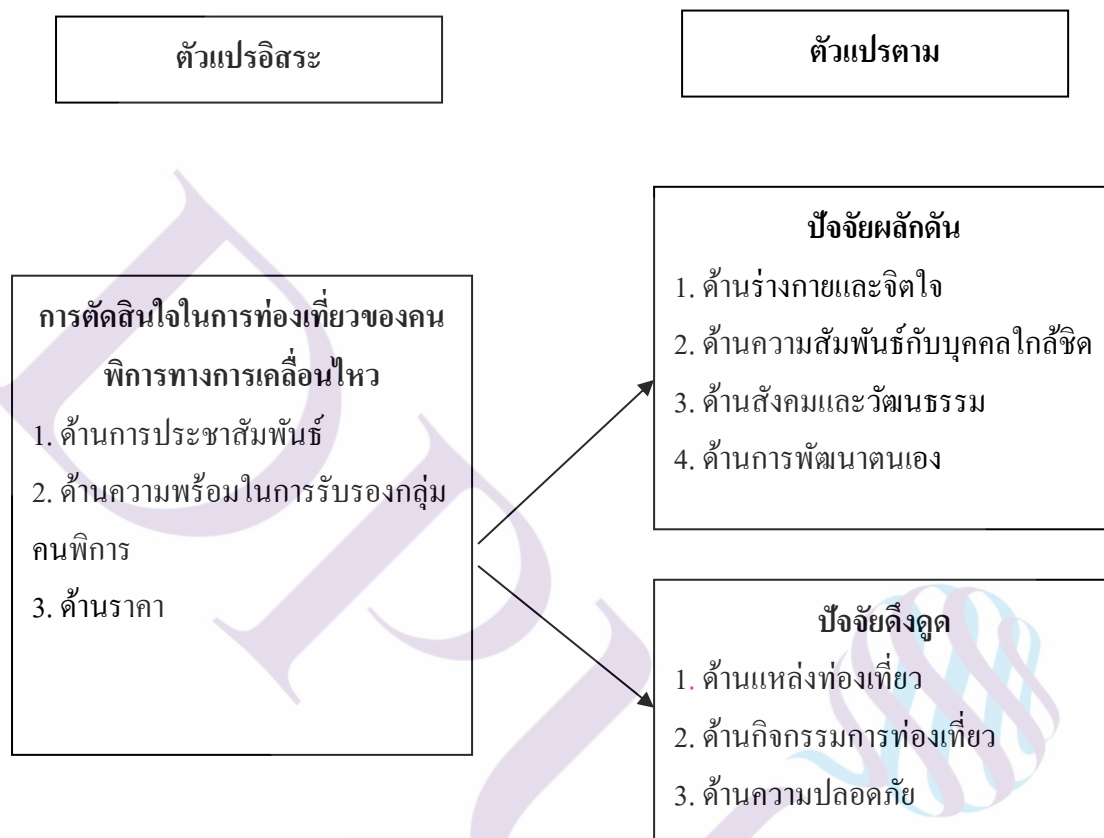
คนพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขน ขา อ่อนแรง แขน ขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550, 2550)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) ทำให้ทราบถึงปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 3) ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 4) เป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไของค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหวต่อไป

5) หน่วยงานส่งเสริมสวัสดิการคนพิการสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยที่ได้ไปกำหนด ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุป

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งของบุคคลที่มีความจำเป็นต้องเดินทางและมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางแตกต่างกันไป โดยมีผู้ได้ให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวไว้มากมาย ดังนี้

องค์การการท่องเที่ยวโลก World Tourism Organization (2001 อ้างถึงใน สมบัติ กาญจนกิจ, 2557: 67) ได้นิยามความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว ว่าเป็นกิจกรรมของประชาชนได้เดินทางจากสถานที่ของตน ไปอีกสถานที่หนึ่งและพักอาศัยเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ นันทนาการ ธุรกิจ หรือ วัตถุประสงค์อื่นในการเดินทางที่น้อยกว่าระยะเวลา 1 ปี

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเรีงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจ การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจน การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2556) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นการเดินทางชั่วคราวด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ความบันเทิงรื่นเริงใจการศึกษา ศาสนา เยี่ยมญาติ หรือการไปร่วมประชุมสัมมนา แต่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลักฐานหรือไม่พำนักอยู่เป็นการถาวร โดยมีเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

1. การเดินทาง (Travel) หมายถึง การเดินทางที่ไม่ได้ถูกบังคับหรือเพื่อสินจ้าง โดยมีวางแผนเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่หนึ่ง และใช้ยานพาหนะนำไปเป็นระยะทางไกลหรือระยะทางไกลก็ได้

2. จุดหมายปลายทาง (Destination) หมายถึง จุดหมายปลายทางที่จะไปอยู่เป็นการชั่วคราวแล้วต้องการเดินทางกลับที่อยู่เดิม โดยเดินทางไปเยือนในและใช้ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่ง ณ ที่นั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่พอเพียงสำหรับสนองความต้องการและความพอใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

3. ความมุ่งหมาย (Purpose) หมายถึง ความมุ่งมั่นหรือวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ โดยมีความมุ่งมั่นในการเดินทางอยู่หลายอย่างด้วยกัน ซึ่งผู้เดินทางคนหนึ่งอาจมีความมุ่งหมายในการเดินทางมากกว่าหนึ่งอย่างก็ได้ การเดินทางที่ไม่ถือเป็นการท่องเที่ยวหากมีความมุ่งหมายในการเดินทางอยู่ในเงื่อนไข 6 ประการ ดังนี้

- 3.1 การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือธุรกิจในประเทศที่เดินทางไป
- 3.2 การเดินทางโดยตั้งใจที่จะย้ายถิ่นฐานไปถาวรในประเทศที่เดินทางไป
- 3.3 การเดินทางเข้าไปในประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อปฏิบัติงานด้านการทูตหรือองค์กระหว่างประเทศ หรือเอกชนอื่นๆ ที่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทน
- 3.4 การเดินทางข้ามพรมแดนเพื่อไปทำงานนอกประเทศเป็นประจำ
- 3.5 การเดินทางโดยไม่แวะลง แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นเวลานานมากกว่า 24 ชั่วโมง
- 3.6 การเดินทางที่ถูกบังคับให้เดินทาง เช่น การนำกองทัพทหารย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นต้น

สรุปว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การที่บุคคลเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่แตกต่างไปจากถิ่นอาศัยเดิมด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความสุขและพักผ่อน เพื่อเยี่ยมญาติหรือพบปะผู้คนใหม่ๆ เพื่อศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมและเพิ่มประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพโดยเป็นการเดินทางชั่วคราวเท่านั้น

2.1.2 องค์ประกอบการท่องเที่ยว

การพิจารณาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในแต่ละส่วน สามารถนำไปพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถจำแนกองค์ประกอบการท่องเที่ยวได้ดังนี้

กุลวรา สุวรรณพิมล (2556: 51-52) กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบหนึ่ง โดยองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ช่วยให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้ ดังนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบแรกของการท่องเที่ยวตามความหมายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่นที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ทรัพยากรต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) มี 3 ประเภท ได้แก่

(1) ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ถ้ำธาร ทะเล ทะเลสาบ เกาะ หาดทราย น้ำพุร้อน บ่อน้ำพุร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์เปิด สวนรุกขชาติ เขื่อน อ่างเก็บน้ำแห่งชาติ แหล่งน้ำจืด ห้วยหนอง คลอง บึง ปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล เป็นต้น
(2) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศาสนา ได้แก่ โบราณสถาน วัด อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชน โบราณ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสรณ์สถาน อนุสาวรีย์ เป็นต้น (3) ประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม ได้แก่ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่าต่างๆ สวนสนุก สวนสัตว์ กิจกรรม เช่น การพายเรือ ขี่จักรยาน ภูเขา และล่องแก่ง เป็นต้น

1.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก (Accessibility) มี 3 ทาง ได้แก่ (1) ทางบก มีการตัดและสร้างถนน เพื่อการขยายเส้นทางเข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยว การจัดการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้าง บริการรถเช่า รถนำเที่ยว เป็นต้น และบริการขนส่งทางบกประเภทอื่น ๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เช่น เกวียน รถลาก รถม้า รถสามล้อ เป็นต้น (2) ทางเรือ มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการขึ้นลงเรือ และการนำพาหนะขนส่งทางน้ำมาให้บริการ เช่น เรือและแพทุกประเภท เป็นต้น รวมถึงการจัดการบริการขนส่งทางเรือ ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งสินค้า เป็นต้น (3) ทางอากาศ มีการปรับปรุงเครื่องบินให้มีประสิทธิภาพในการขนส่งสูงที่มีความสะดวกและปลอดภัย มีการจัดเที่ยวบินและที่นั่งให้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว และการปรับปรุงอัตราค่าโดยสารให้เหมาะสม

1.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว(Amenities) คือ บริเวณในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ที่สำคัญรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือน เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง ระบบการสื่อสารและสาธารณูปโภค เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกและมีจำนวนเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

2. การตลาดท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สองของการท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่จะสามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีทรัพยากรท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ใดบ้างที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มเป้าหมายนั้นเกิดความต้องการที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น และซื้อบริการท่องเที่ยวให้ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับผลกำไรอย่างเหมาะสม จากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววันนี้อีกครั้ง โดยต้องวิเคราะห์ด้านการตลาดท่องเที่ยว 2 ด้านคือ ความต้องการของนักท่องเที่ยวและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

3. นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สามของการท่องเที่ยว โดยได้จำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

3.1 นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งมักจะมาพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง เพื่อการพักผ่อน เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา เพื่อการกีฬา และศาสนกิจ เพื่อจัดดำเนินธุรกิจหรือการปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายไว้ เพื่อเยี่ยมชมญาติ หรือครอบครัว เพื่อติดต่อกิจการของราชการ เพื่อเข้าประชุมสัมมนา

3.2 นักทัศนจาร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาเยือนชั่วคราวที่เข้าไปอยู่ในประเทศเพียงวันเดียวหรือน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และมีได้พักค้างคืน รวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางเรือโดยใช้เรือเป็นพาหนะประเภทเรือสำราญ (Cruise) ด้วย

4. โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบตัวสุดท้ายของการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สำคัญในการเดินทาง โดยจะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งโลจิสติกส์นั้น หมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคลหรือนักท่องเที่ยวด้วยอุปกรณ์การขนส่งจากที่อยู่เดิมไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยว ธุรกิจโลจิสติกส์จะทำหน้าที่บำบัดความต้องการในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้เกิดอรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่ สำหรับธุรกิจโลจิสติกส์นั้น หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจบริการด้านการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวจากที่พักอาศัยยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตามความต้องการได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบายและปลอดภัย สามารถแบ่งธุรกิจโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ 4 ประเภท ได้แก่ ธุรกิจโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวโดยรถยนต์ ธุรกิจโลจิสติกส์

สำหรับการท่องเที่ยวโดยรถไฟ ธุรกิจโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวโดยเรือ และธุรกิจโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวโดยเครื่องบิน

Mill (1990) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ต้องประกอบด้วย องค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจให้มากที่สุด ดังต่อไปนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้มนุษย์เกิดการรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับปัจจุบันมีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้พัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางการขนส่ง การสื่อสาร สื่อมวลชนและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญให้มนุษย์เกิดการรับรู้และต้องการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และการให้ความบันเทิง

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่นำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว คือ การอำนวยความสะดวกต่างๆ เมื่อนักท่องเที่ยวไปถึงยังสถานที่ดังกล่าว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานที่นันทนาการและปัจจัยพื้นฐานอื่นๆ

3. การคมนาคม (Transportation) การท่องเที่ยวเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปสู่สถานที่ซึ่งมีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ภูมิอากาศ และภูมิประเทศ เพื่อสัมผัสสิ่งแปลกออกไปจากประสบการณ์เดิม ดังนั้นการคมนาคมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว สะดวกสบายและปลอดภัย

4. การบริการ (Hospitality) การบริการเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการกลับไปยังสถานที่เดิม เนื่องจากความประทับใจที่เขาได้รับเกิดจากการบริการของคนในท้องถิ่นหรือพนักงานบริการในพื้นที่มากกว่าสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นพื้นที่ใดเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งนั้น แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป เมื่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยวและตัดสินใจเลือกเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว นั้น

2.1.3 ประเภทของการท่องเที่ยว

การศึกษาประเภทของการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบในการจัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว โดยมีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 117-121) ได้แบ่งประเภทของการเดินทางออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ประเภทการท่องเที่ยวแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวภายในประเทศ และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ดังรายละเอียดแต่ละรูปแบบ ดังนี้

1.1 การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) เป็นการท่องเที่ยวภายในเขตแดนประเทศของตน ส่วนใหญ่นิยมใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะในการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความสะดวกในการแวะชมสถานที่ต่าง ๆ ตามรายการระหว่างทางการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นที่แพร่หลายในปัจจุบัน ทำให้เศรษฐกิจโลกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีค่านิยมของสังคมมากขึ้น โดยถือว่าการท่องเที่ยวเป็นรางวัลของชีวิต

1.2 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) เป็นการเดินทางจากประเทศที่อาศัยอยู่ไปยังประเทศอื่น นักท่องเที่ยวมักจะเดินทางไปรถยนต์หรือรถไฟ แต่หากประเทศอยู่ห่างไกลจากเขตแดนมักจะนิยมเดินทางโดยอากาศหรือทางน้ำ ผู้ที่ใช้บริการท่องเที่ยวระหว่างประเทศส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้ระดับกลางถึงระดับสูง มีรายได้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว นั่น การท่องเที่ยวระหว่างประเทศแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) Outbound Tour หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวเดินทางออกจากประเทศของตนไปท่องเที่ยวประเทศอื่นๆ ที่ตนเองสนใจ เช่น นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางออกไปท่องเที่ยวยังประเทศต่างๆ (2) Inbound Tour หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าท่องเที่ยวในประเทศไทย

2. ประเภทการท่องเที่ยวแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง สามารถแบ่งประเภทย่อย ได้ดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Leisure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการที่อยากจะพักผ่อนและหลีกเลี่ยงจากชีวิตประจำวัน หรือหลีกเลี่ยงอากาศร้อนหรือหนาวของประเทศตน เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนร่างกายและจิตใจ และเพื่อหาประสบการณ์ใหม่ให้แก่ชีวิต

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อติดต่อธุรกิจ หรือไปเข้าร่วมประชุมต่างๆ

2.3 การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดความสนใจกิจกรรมและความชื่นชอบของตนเป็นพิเศษ สามารถ แบ่งย่อยได้อีก 4 รูปแบบ คือ (1) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน

หย่อนใจ ความรื่นเริงสนุกสนาน ชื่นชมธรรมชาติและบรรยากาศ และศึกษาเรียนรู้ในแหล่ง
 ธรรมชาติ (2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อให้ความรู้และ
 ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมต่างๆ ของสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึง
 สภาพความเป็นอยู่ของสังคม (3) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง (Sport and Entertainment) เป็น
 การท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจในการพักผ่อนความรื่นเริงบันเทิงใจ
 และการออกกำลังกาย โดยมุ่งเน้นการได้รับบริการที่เหมาะสมเช่น นักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางไป
 เมืองริโอเดจาเนโรเพื่อชมมหกรรมกีฬาโอลิมปิกหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวกลางคืนตาม
 สถานบันเทิงในย่านพัทยา เป็นต้น (4) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและการประชุมสัมมนา (Business and
 Convention Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปติดต่อธุรกิจหรือเข้าร่วมการประชุมหรือสัมมนา
 โดยมีการท่องเที่ยวด้วยในครั้งเดียวกัน อาจจะเดินทางท่องเที่ยวต่อหลังจากว่างหรือเสร็จสิ้นจากการ
 ติดต่อธุรกิจหรือการประชุมสัมมนาแล้ว เช่น การประชุมไมซ์ เป็นต้น

3. ประเภทการท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะการเดินทาง สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทย่อย
 คือ

3.1 การท่องเที่ยวแบบส่วนตัวอิสระ (Foreign Individual Tourism-FIT) เป็นการ
 ท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยมีการจัดวางแผนการท่องเที่ยวหรือติดต่อสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่ง
 บริการต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรือใช้บริการของธุรกิจนำเที่ยวเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้ โดย
 จำนวนผู้ร่วมเดินทางอาจจะมี 2-3 คน หรือมีจำนวนมากกว่า เช่น การเดินทางไปท่องเที่ยวกับเพื่อน
 คู่ หรือครอบครัวเพื่อนฝูง

3.2 การท่องเที่ยวกับทัวร์นำเที่ยวหรือแบบเหมาจ่าย (Group Tour or Package
 Tour Tourism) เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางกับบริษัทจ้ดนำเที่ยว โดยซื้อบริการเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้เต็มรูปแบบ (Full Package) ประกอบด้วย ที่พักแรม พาหนะเดินทาง อาหาร และอื่นๆ
 หรืออาจจะจัดบริการเที่ยวหรือกิจกรรมนันทนาการบางอย่างให้ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหมู่
 คณะ หรือเป็นกลุ่มเล็กที่มีจำนวนคนน้อยก็ได้

อุดม เชยทิวังค์ (2548: 144-145) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยว โดยขึ้นอยู่กับ
 จุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งได้เป็น 8 ประเภท
 ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational tourism) ได้แก่ การแช่น้ำพุร้อนเพื่อ
 รักษาโรค การอาบแดด และการสมาคมกันในสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ

2. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Intensive tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงาน เป็นสวัสดิการของหน่วยงาน และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ หรือเพื่อจัดงานโดยหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

3. การท่องเที่ยวเพื่อชมประวัติศาสตร์ (Historical tourism) เป็นการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานและโบสถ์เก่าๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองในอดีต หรือการเยือนอนุสาวรีย์ โบสถ์ วิหาร วัดต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business tourism) เป็นท่องเที่ยวที่มีการประชุมหรือพบปะกัน หรือการสัมมนา ซึ่งมักจะรวมการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ไปด้วย

5. การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรม (Culture tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสและในบางครั้งเข้าร่วมวิถีชีวิตดั้งเดิมที่หาชมได้ยากในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีความน่าสนใจ

6. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic tourism) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่แสดงออกทางวัฒนธรรมและแบบแผนการใช้ชีวิตของประชากรต่างเผ่าพันธุ์ ซึ่งรวมถึงการไปเยือนบ้านเกิด การเข้าร่วมพิธีกรรมรำฟ้อนและเข้าร่วมพิธีทางศาสนาต่าง ๆ

7. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกับการท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ แต่เน้นสิ่งดึงดูดใจที่เป็นสิ่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าเน้นที่ชาติพันธุ์มนุษย์ การกลับคืนสู่ธรรมชาติ และการชื่นชมต่อความสัมพันธ์ของผู้คนกับสถานที่นั้น

8. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Educational tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ที่ไม่สามารถหาได้ในห้องเรียน

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมต่างๆ ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้ประสบการณ์ ออกไปพบเจอสิ่งแปลกใหม่ในสถานที่ที่แตกต่างไปจากถิ่นอาศัยเดิมและพบเจอผู้คนตลอดเวลาการเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และเข้าใจสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือน อีกทั้งการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้วิถีชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่ง และนำไปสู่ความเข้าใจและมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน การท่องเที่ยวช่วยก่อให้เกิดรายได้การไหลเวียนของเศรษฐกิจและการจ้างงานทั้งในระดับท้องถิ่นภูมิภาคและประเทศโดยรวม ช่วยให้อุตสาหกรรมมีการพัฒนาอย่างเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปสู่จุดหมายปลายทางมากขึ้น

2.1.4 การจัดการการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการ

การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมซึ่งสามารถแยกออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวโดยตรง ได้แก่ กิจกรรมการขนส่ง ที่พักภัตตาคาร บริการนำเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว 2) กิจกรรมเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมทางบันเทิง การพักผ่อน สินค้าที่ระลึก 3) กิจกรรมบริการอื่น ๆ เช่น สถานีน้ำมัน ร้านอาหารของชำ กิจกรรมการรักษาพยาบาลและเสริมสร้างสุขภาพ เป็นต้น และ 4) กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว และบุคลากรการท่องเที่ยว (เกศรา สุกเพชร และวาริชต์ มัชฌมบุรุษ, 2553)

การท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มีแนวคิดที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากการท่องเที่ยวที่เน้นการพักผ่อน หาประสบการณ์ใหม่ มาเป็นการท่องเที่ยวที่เพื่อการเรียนรู้ (Education-tourism) อันสืบเนื่องการที่สังคมไทยได้เปลี่ยนเป็นสังคมเพื่อการเรียนรู้ (Knowledge society) หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) แต่ในการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้นั้นจะเป็นการท่องเที่ยวที่นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินในการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการให้ความรู้จากแหล่งท่องเที่ยว (เกศรา สุกเพชร และวาริช มัชฌมบุรุษ, 2553) สำหรับการจัดการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการที่มีความพิการทางด้านร่างกายหรือจิตใจจะมีข้อจำกัดในด้านของการท่องเที่ยว เช่น การเดินทางที่ไม่สะดวก มีปัญหาในด้านการสื่อสารกับผู้อื่น เป็นต้น แม้ว่าปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เพื่อให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้คนพิการมีโอกาสได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกับคนปกติทั่วไปและเพื่อให้ได้รับบริการด้านสวัสดิการทางสังคมอย่างทั่วถึง (เพชรรัตน์ วิริยะสืบพงศ์, 2557) ในส่วนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันยังมีการรองรับลูกค้าในกลุ่มนี้เป็นจำนวนที่น้อย ดังนั้นอุตสาหกรรมจึงควรให้ความสำคัญกับลูกค้ากลุ่มนี้ให้มากยิ่งขึ้น เพราะแม้ว่าลูกค้ากลุ่มนี้จะมีคามพิการทางด้านร่างกายหรือทางจิตใจก็ตาม แต่พวกเขาก็เป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจึงมีสิทธิ์ที่จะได้รับบริการในด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกับคนปกติทั่วไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวควรมีการจัดการการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการโดยคำนึงถึงด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากสิ่งที่ทำให้เกิดอุปสรรคสำหรับคนพิการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้ออำนวย จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนพิการพบกับความยากลำบากในการเดินทางท่องเที่ยว เพราะไม่สามารถเข้าถึงบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ เช่น รถโดยสาร รถไฟ รถโดยสารปรับอากาศ รถแท็กซี่ รถเช่า เรือโดยสาร เครื่องบินของสายการบิน เป็นต้น รวมถึงไม่สามารถเข้าถึงสถานที่บริการในการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ห้องน้ำ เป็นต้น และสิ่งที่ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงใช้ประโยชน์ ได้แก่ ทางลาดสำหรับรถเข็น ทางกว้างเพียงพอสำหรับรถเข็น การมีเส้นทางสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถเฉพาะคนพิการ เป็นต้น ซึ่งทางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรที่จะมีการสำรวจความต้องการทางด้านการท่องเที่ยวของผู้พิการ เช่น เขามีความต้องการอะไรบ้างที่จะอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวหรือความต้องการในการที่จะได้รับบริการอะไรบ้าง เป็นต้น

2. ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ควรตระหนักในเรื่องการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชัดเจน ข้อมูลการท่องเที่ยว การเดินทาง เป็นต้น

3. ด้านความปลอดภัย ควรมีการวางแผนให้ความช่วยเหลือ จะต้องมีการสืบค้นข้อเท็จจริงว่าผู้ใช้บริการประสบปัญหาอะไร ต้องการได้รับความช่วยเหลือเรื่องใด หลังจากนั้นผู้ให้บริการต้องวางแผนการให้ความช่วยเหลือให้ถูกต้องและเหมาะสม รวมไปถึงการติดตามประเมินผลด้วย

4. ด้านนโยบายหน่วยงานภาครัฐ ควรตระหนักในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวก รวมทั้งความปลอดภัยสูง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง และมีหน้าที่จัดบริการพื้นฐานแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ตลอดจนให้ความสำคัญด้านสาธารณูปโภค เช่น อาคารสถานที่ให้มีลักษณะสากลสำหรับพิการ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ที่เรียกว่า Universal Design เพื่อเป็นการรองรับในการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะสามารถจัดการการให้บริการและทำธุรกิจได้โดยมีกลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ก็จะทำให้คนพิการนั้นสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ได้เหมือนกับคนสังคมอย่างมีความสุข

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

2.2.1 ความหมายของแรงจูงใจ

สำราญ เมฆวรวิทย์ (2550: 18) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลซึ่งเกิดจากความต้องการที่สามารถกระตุ้นให้อยากรู้อยากเห็น และเกิดความสนใจ การจูงใจใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการเรียนและการทำงาน ตลอดจนการดำรงชีวิตของบุคคลทั่วไป

สุจิตา อยู่คงศักดิ์ (2550: 32) ให้คำนิยามไว้ว่า แรงจูงใจ คือ พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นจากแรงขับเป็นสภาวะที่พลังในร่างกายถูกขับเคลื่อนไปในวิถีทางที่มุ่งสู่เป้าหมายซึ่งจะนำบุคคลไปสู่วิธีการที่จะทำให้เกิดความพอใจ ทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้านจิตวิทยาและสังคม

ราณี อธิชัยกุล (2550: 86) กล่าวว่า การจูงใจมาจากคำว่า Movere ในภาษาลาตินแปลว่าการเคลื่อนไหว การจูงใจเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในของมนุษย์ที่กระตุ้นหรือผลักดันให้มนุษย์เคลื่อนไหวหรือแสดงพฤติกรรมตามความปรารถนา ความประสงค์ ความต้องการ เป็นต้น การจูงใจหมายถึง ความต้องการหรือความเต็มใจภายในที่ผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายหรือผลสำเร็จของงานหรือองค์กร การจูงใจ ประกอบด้วย 3 ส่วน ต่อไปนี้

1. ปัจจัยภายในของมนุษย์ เช่น ความต้องการ ความปรารถนา ความประสงค์ ความเต็มใจซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ

2. แรงจูงใจหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นจะกระตุ้นหรือชักนำให้เกิดความพยายามที่จะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการนั้น ๆ

3. พฤติกรรมที่แสดงออกมักจะนำไปสู่เป้าหมายหรือผลสำเร็จของงานและองค์การ

คมสิทธ์ เกียนวัฒนา (2552: 41) สรุปว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อสนองความต้องการหรือเป็นแรงกระตุ้นไปสู่ความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึงแรงกระตุ้นหรือแรงขับ เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการ และความพึงพอใจของตนเอง ทั้งด้านกายภาพ จิตใจ สังคม อาจเกิดขึ้นโดยมีสิ่งเร้าจากภายนอก หรือความต้องการภายในส่วนบุคคล ตามจุดมุ่งหมายของตนเอง

2.2.2 ความหมายของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

แสงเดือน รตินทร (2555) กล่าวว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสวงหาความพึงพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย โดยการเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัยพื้นฐาน คือ 1) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) เป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม หรือความต้องการภายในตัวบุคคลที่ทำให้นักท่องเที่ยวปรารถนาที่จะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว หรือเป็นมูลเหตุภายในของตัวบุคคลที่จุดชนวนความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว และ 2) ปัจจัยดึงดูด หรือปัจจัยจูงใจ (Pull Factors) ที่เป็นปัจจัยภายนอก เช่น จากแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2544) กล่าวว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ย่อมแสดงให้เห็นถึงค่านิยมพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการการท่องเที่ยว การแสวงหาประสบการณ์ ณ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้นได้ แรงจูงใจเหล่านี้ทำให้รูปแบบพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกันไป และหากศึกษาในภาพรวมของแรงจูงใจแล้ว จะหมายถึงการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยว (Tourism Demand) ส่วนหนึ่งมีความจำเป็นในงานการตลาดการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง

รัตนากรณ์ มหาศรานนท์ (2546) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวเลือกตัดสินใจไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะนักท่องเที่ยวจะอยากไปที่ใดโดยการเดินทางแบบใด ไปกับใคร มีกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบไหน เป็นการท่องเที่ยวประเภทใด ย่อมเกิดจากแรงจูงใจทั้งสิ้น แรงจูงใจมีความเกี่ยวข้องกันกับจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ซึ่งเมื่อบุคคลจะไปท่องเที่ยวย่อมมีความจำเป็นและความต้องการไม่เหมือนกัน

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวเดินทางหรือท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหรือแรงจูงใจที่หลากหลาย เช่น เพื่อแสวงหาความสุขทางด้านจิตใจ บางคนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสถานภาพสังคม การเดินทางยังอาจจะเกิดจากแรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงจากความจำเจ ความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน ซึ่งแรงจูงใจจะกระตุ้นหรือยั่วยุให้นักท่องเที่ยวแสดงพฤติกรรมหรือตัดสินใจเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้

2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2544) กล่าวว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่จะมีผลทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมผู้บริโภคและพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันไปด้วย ความแตกต่างนี้เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่อไปนี้

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล หมายถึง ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เป็นสาเหตุและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเดินทาง บริโภคสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ แรงจูงใจทางด้านความต้องการพักผ่อนของบุคคล การรับรู้ทางด้านสถานที่ท่องเที่ยว การเรียนรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว ความเชื่อในสถานการณ์ข้อมูลที่เคยได้พบเห็น ทักษะคิดต่อจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว บุคลิกภาพภายในของแต่ละบุคคล ปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญ และมีอิทธิพลเชิงลึกต่อการตัดสินใจเดินทาง และเลือกซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

2. ปัจจัยอิทธิพลจากภายนอก หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล จนเป็นสาเหตุหลักในการตัดสินใจเดินทาง หรือไม่เดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานะการทำงาน สถานภาพและวัฏจักรครอบครัว ลักษณะการบริโภคของครอบครัว เป็นต้น ปัจจัยทางเศรษฐกิจในครัวเรือนและเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต ระดับชั้นทางสังคม ค่านิยม ปัจจัยทางกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และปัจจัยทางเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารและเป็นสารสนเทศปัจจัยเหล่านี้เข้ามามีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลในยุคโลกาภิวัตน์ จึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทาง และเลือกซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

3. ปัจจัยที่มีรากฐานมาจากความต้องการจำเป็นของบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need) ทางด้านร่างกายและจิตใจของมนุษย์ทุกคน ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow Theory of Motivation) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง หากความต้องการขั้นตอนได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะต้องการในขั้นต่อไป ลำดับขั้นความต้องการจำเป็นเหล่านี้ ได้แก่

3.1 ความต้องการจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ เสื้อผ้า ที่อยู่ อาศัยและสุขอนามัย

3.2 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความปลอดภัย การคุ้มครองให้พ้นจากอันตราย ได้รับการบริการที่ซื่อสัตย์

3.3 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความสัมพันธ์ และได้รับการยอมรับในสังคม ได้รับความรัก ความเข้าใจ ให้ความสำคัญ ยกย่อง เอาใจใส่จากกลุ่มเพื่อน

3.4 ความต้องการจำเป็นในเรื่องเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี ความมีหน้าตา และสถานะทางสังคม เป็นแรงจูงใจระดับสูงที่ต้องการได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี หรือได้พบเห็นทดลองสิ่งแปลกใหม่ที่เป็นเกียรติมากกว่าคนอื่น

3.5 ความต้องการจำเป็นในเรื่องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิตที่พึงกระทำได้ตามศักยภาพ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของตนถือได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่มีเป้าหมายสูงสุด และแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทาง คือ สิ่งกระตุ้นการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยว เกิดความสนใจในความต้องการที่จะเดินทาง หรือวางแผนในการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. สิ่งกระตุ้นจากภายในของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งกระตุ้นด้านจิตใจ ร่างกาย และทัศนคติความรู้สึกร่วมกัน เป็นต้น

2. สิ่งกระตุ้นจากภายนอกของนักท่องเที่ยว เช่น การให้บริการทางการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เป็นต้น

ปกาศิต พันธุ์เพ็ง (2553) สรุปไว้ว่า พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นั้น เกิดจากความต้องการและความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคล ร่วมกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจและสังคมและแรงจูงใจที่ทำให้อยากเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น นักท่องเที่ยวทุกคนต่างมีแรงจูงใจซึ่งเป็นเหตุผลหลักให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยวขึ้น เหตุผลเหล่านี้อาจประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น เพศ อายุ การศึกษา หรืออาจจะมาจากความนิยมส่วนตัว จึงเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจ

ท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยว เป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกในการอยากท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ด้านกายภาพและจิตวิทยา (Physical and Psychological) คือ ความต้องการพักผ่อนร่างกาย และจิตใจ เพื่อหลีกเลี่ยงจากความจำเจและความวุ่นวายต่าง ๆ ไปหาบรรยากาศเพื่อพักผ่อน เล่นกีฬาและรักษาสุขภาพ เพื่อแสวงหาความเพลิดเพลิน และพักผ่อนจิตใจของตนเอง

2. ด้านวัฒนธรรม (Culture Motive) แรงจูงใจในการอยากรู้ อยากเห็น เรียนรู้วัฒนธรรม อยากรู้จักผู้คน สถานที่ และประเทศที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ความสนใจอยากรู้ในประวัติศาสตร์และธรรมชาติ

3. ด้านสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Social Motive) ได้แก่ การเยี่ยมญาติหรือเพื่อน การพบมิตรใหม่แสดงมิตรภาพ โดยแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งแวดล้อมเดิมที่คุ้นเคยชั่วคราว

4. ด้านการบันเทิงและสิ่งเพลิดเพลิน (Entertainment Motive) การท่องเที่ยวให้สนุกสนาน เทียวชมสวนสนุก สถานบันเทิง กีฬา และกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ

นภัสนันท์ วิจารณ์กิจกุล (2558: 13-14) กล่าวถึงปัจจัยที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไว้ดังนี้

1. ความต้องการผจญภัย เมื่อมีกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น การล่องแพ การปีนเขา การขี่ช้าง เป็นต้น

2. ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในตัวเอง การเดินทางเป็นการทำลายความจำเจในชีวิตประจำวัน เป็นการเดินทางไปค้นพบสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต โดยเฉพาะหนุ่มสาวสมัยใหม่ที่มีความอยากรู้อยากเห็นที่จะได้พบสิ่งแปลกใหม่ เช่น การเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ จะพบเห็นสิ่งที่ตนไม่เคยพบเห็นมาก่อน เป็นต้น

3. ความต้องการคุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งผู้เดินทางจะรู้สึกสนุกสนานหรือประทับใจในขณะที่ท่องเที่ยว โดยปกติผู้เดินทางต้องการได้รับความสนุกสนานและตื่นเต้นหรือประทับใจจากการเดินทางเท่ากับค้ำค่าในการเดินทางหรือเป็นกำไรชีวิตในการท่องเที่ยว

4. ความต้องการค้นคว้าทางวัฒนธรรม จะเห็นว่าการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศที่ไปเที่ยว เช่น ประเพณี เทศกาล พิธีกรต่าง ๆ หรือศาสนาที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการเดินทางอีกด้วย

5. ความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลก คนทั่วไปมีความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลกว่าผู้ที่อยู่ในประเทศที่ร่ำรวยกับประเทศที่ยากจนมีความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างไรหรือผู้ที่อยู่ในประเทศเขตนานากับเขตร้อนมีความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ยังต้องการที่เข้าชมสิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรมและพฤติกรรมของคนในท้องถิ่น

6. ความต้องการในการยอมรับของสังคม ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะเกิดความพอใจมากถ้าหากได้รับการยอมรับนิยบบางอย่าง นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกเหมือนคนแปลกหน้าอาจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศที่ตนเองรู้สึกว่าเป็นที่ชื่นชอบและได้รับการยอมรับ ซึ่งเป็นความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและยอมรับในสังคม

7. ความต้องการภาคภูมิใจ การที่คนต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศต่าง ๆ เนื่องจากต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนได้ไปเที่ยวในสถานที่แปลก ๆ แตกต่างจากผู้อื่น ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ญาติมิตรของตนเองยังไม่เคยไปก็จะเป็นข้อพิสูจน์ว่าได้ไปก่อนผู้อื่นซึ่งอาจจะมาขอคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่เขาได้ไปมา

8. ความต้องการยกฐานะและเกียรติภูมิ การที่ได้รับโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยวไม่ว่าจะไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น เข้าร่วมประชุม แข่งขันกีฬา ประกอบศาสนกิจและเยี่ยมญาติมิตร เป็นต้น ล้วนแต่ทำให้ผู้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นคนมีเกียรติในสังคม อันเป็นการยกฐานะและเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้นด้วย

Alister and Geoffrey (1983) กล่าวถึง แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยพื้นฐาน คือ ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และปัจจัยดึงดูดใจ (Pull Factors) ไว้ดังนี้

ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) เป็นปัจจัยจูงใจทางด้านจิตวิทยาสังคม หรือความต้องการภายในตัวบุคคลที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว หรือเป็นมูลเหตุภายในของตัวบุคคลที่จุดชนวนความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว

ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) เป็นปัจจัยจากตัวแหล่งท่องเที่ยวเองที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น เช่น ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกสบายในการเดินทาง ชื่อเสียง ความหลากหลายของกิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร การท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ และอื่น ๆ เป็นต้น

Dann, G. (1981: 187-219) กล่าวว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับปัจจัย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึง (Pull Factors) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยผลักและปัจจัยดึงนี้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและถูกนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับ 2 ปัจจัยนี้อธิบายว่า บุคคลเดินทางท่องเที่ยวเพราะ

ปัจจัยผลักดันซึ่งเป็นปัจจัยภายในของแต่ละบุคคล และถูกดึงดูดใจด้วยปัจจัยดึงดูดซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกจากสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว

Dann (1977) ระบุว่า ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) ทางการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วยความต้องการ 5 ประการ ดังนี้

1. Physical Needs เป็นความต้องการที่ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย
2. Social Needs เป็นความต้องการทางด้านสังคม
3. Cultural Needs เป็นความต้องการทางด้านวัฒนธรรม
4. Prestige Needs เป็นความต้องการความภาคภูมิใจที่ได้เดินทางท่องเที่ยว
5. Novelty needs เป็นความต้องการที่จะค้นพบสิ่งใหม่ ๆ

ในขณะที่แรงจูงใจดึงดูด (Pull Factors) หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวปรารถนาจะไปสัมผัสหรือมีประสบการณ์ ได้แก่

1. ลักษณะกายภาพของภูมิประเทศ เช่น สภาพภูมิอากาศที่เย็นสบาย วิถีทัศน์ที่สวยงาม
2. ปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากลักษณะทางกายภาพ เช่น การมีแหล่งวัฒนธรรมที่โดดเด่น การเป็นแหล่งสินค้าราคาถูก

นอกจากนั้น Cromton (1979: 408-424) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่เป็นปัจจัยผลักดันว่า ประกอบด้วย 7 ปัจจัยทางด้านสังคมและจิตวิทยาที่ทำให้บุคคลการหลีกเลี่ยง หรือมีความต้องการเดินทางเพื่อออกไปสำรวจสิ่งใหม่ ๆ ดังนี้

1. Relaxation (การได้ผ่อนคลาย)
2. Prestige (การได้รับเกียรติ ความภาคภูมิใจ)
3. Regression (การเสื่อมถอย)
4. Kinship enhancement (การสร้างความสัมพันธ์กับเครือญาติ)
5. Social interaction (การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม)
6. Novelty (ความแปลกใหม่)
7. Education (การศึกษา)

โดย Cromton ได้ระบุปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ ดึงดูดใจไว้ว่า ประกอบด้วย ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Resources) การรับรู้ (Perception) ความคาดหวัง (Expectation) ต่อสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ประกอบไปด้วย

1. Natural and historical attractions (สิ่งดึงดูดใจธรรมชาติและประวัติศาสตร์)

2. Food (อาหาร)

3. People (ผู้คน)

4. Recreation Facilities (สิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ ๆ)

5. Marketed image of the destination (ภาพลักษณ์ทางการตลาดของจุดหมายปลายทาง)

Pearce (1988) ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้นตอนของ Maslow ขึ้นใหม่ เรียกว่า ขั้นบันไดแห่งการเดินทาง (Travel Career Ladder) ซึ่งประกอบด้วย แรงจูงใจที่เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลซึ่งมีระดับที่แตกต่างกัน เริ่มจากระดับล่างสุด คือ แรงจูงใจด้านร่างกาย เช่น การได้พักผ่อนหย่อนใจ การหลีกเลี่ยงความจำเจ ความตื่นเต้นในสถานที่ใหม่ ๆ ขั้นที่ 2 คือ แรงจูงใจในด้านความปลอดภัย เช่น การได้ร่วมเดินทางกับเพื่อนหรือญาติ ขั้นที่ 3 คือ แรงจูงใจด้านสัมพันธภาพ เช่น การเดินทางเพื่อไปให้ความช่วยเหลือ ขั้นที่ 4 คือ แรงจูงใจเกี่ยวกับความมีหน้ามีตา หรือการพัฒนาตนเอง และขั้นสุดท้ายคือ แรงจูงใจเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของชีวิต (Fulfillment) เช่น การที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเติมเต็มความฝันอันสูงสุดของตน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการที่นักท่องเที่ยวจะกำหนดการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวออกเดินทางตามแรงจูงใจของตน เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและนักท่องเที่ยวอาจมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหลายด้านพร้อมกันได้ เนื่องจากมีแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้น ทั้งแรงจูงใจที่เป็นปัจจัยผลัก (Push Factors) ที่เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยดึง (Pull Factors) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เป็นลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ทั้งภาพลักษณ์ สิ่งดึงดูดใจ ความมีชื่อเสียง สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกสบายในการเดินทางที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตลาดตัดสินใจในการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้สรุปถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวว่ามีขั้นตอนสำคัญอยู่ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Tourism Promotion) เป็นการอำนวยความสะดวกสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารทางการท่องเที่ยวเหล่านั้น เช่น จากหนังสือพิมพ์จากนิตยสาร จากองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว จากบริษัทนำเที่ยว จากบริษัทการบิน จากญาติมิตร เป็นต้น ข้อมูลทางการท่องเที่ยวอาจเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สภาพ

ภูมิศาสตร์ ที่พัก การคมนาคม ความปลอดภัย ฯลฯ ซึ่งการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2. ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน (Need) เมื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความต้องการทางการท่องเที่ยวขึ้น ภายในจิตใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวต้องการเสริมสิ่งที่ขาดไปหรือเพิ่มรสชาติให้กับชีวิต เช่น เกิดความเบื่อหน่าย อยากเปลี่ยนบรรยากาศต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ เป็นต้น โดยปกติแล้วนักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ค่าครองชีพถูก การให้บริการมาตรฐาน มีความสะดวกสบาย และปลอดภัยในการท่องเที่ยว

3. สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว (Motivation) เป็นแรงกระตุ้นให้อยากท่องเที่ยว ซึ่งเกิดจากปัจจัย 2 ประการ คือ Push Factor เป็นสภาพเงื่อนไขมากระตุ้นผลักดันให้เกิดความต้องการหลักหนีความซ้ำซากจำเจในชีวิตประจำวันเพื่อไปท่องเที่ยว และ Pull Factor เป็นสภาพเงื่อนไขที่ดึงดูดให้ไปชมแหล่งท่องเที่ยวหรือร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งสิ่งจูงใจออกมาได้ 4 ประเภท คือ

3.1 สิ่งจูงใจทางด้านกายภาพ (Physical Motivation) เป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากความต้องการพักผ่อนทางร่างกายและจิตใจให้สดชื่นรักษาบำรุงสุขภาพ เช่น การอาบน้ำแร่ การร่วมกิจกรรมกีฬา เป็นต้น

3.2 สิ่งจูงใจด้านวัฒนธรรม (Culture Motivation) เป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากความต้องการอยากรู้วัฒนธรรมของประเทศที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนรวมทั้งการดำเนินชีวิต สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ เทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 สิ่งจูงใจด้านส่วนตัว (Personal Motivation) เป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากความต้องการส่วนตัว เช่น เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร การไปจาริกแสวงบุญ เป็นต้น

3.4 สิ่งจูงใจด้านสถานภาพ และชื่อเสียง (Prestige and Status Motivation) เป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากความต้องการพัฒนากระดับตัวเองให้สูงขึ้น และสร้างชื่อเสียง เช่น การเข้าร่วมประชุม การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา การศึกษาต่อต่างประเทศ เป็นต้น

4. การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว (Decision Making) นับว่าเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมาก เมื่อผู้ประสงค์จะเดินทางท่องเที่ยวขึ้น อีกทั้งเกิดแรงกระตุ้นจากสิ่งจูงใจจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว (Tourist Image) ของแต่ละท้องถิ่นขึ้น เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวที่ไหนดีที่สุดใน โดยคำนึงถึงการประหยัด ปลอดภัย สะดวกสบาย และความอภิมภิมมากที่สุดเป็นเกณฑ์ ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของสถานที่

ท่องเที่ยวอาจปรากฏทั้งในลักษณะบวกหรือลบก็ได้ เช่น ประเทศยุโรปมีความปลอดภัยสูง แต่ค่าใช้จ่ายสูงตามด้วย ประเทศสังคมนิยมมีเงื่อนไขการเข้าประชุมที่ยุ้งยาก เป็นต้น จากการสำรวจปัจจัยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวมี 8 ประการตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 4.1 จะไปท่องเที่ยวที่ไหน
- 4.2 จะไปท่องเที่ยวเมื่อไหร่
- 4.3 จะไปท่องเที่ยวโดยทางใด (ทางบก ทางเรือ ทางอากาศ)
- 4.4 จะไปท่องเที่ยวกับใคร
- 4.5 จะไปท่องเที่ยวนานเท่าไร
- 4.6 จะไปท่องเที่ยวเพื่อชมอะไร
- 4.7 จะไปพักผ่อนในสถานที่ประเภทไหน
- 4.8 จะไปท่องเที่ยวแต่ละสถานที่กี่วัน

5. การวางแผนค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว (Planning for Expenditure) โดยปกติเมื่อตัดสินใจจะไปสถานที่ท่องเที่ยวใด ก็จะต้องศึกษาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในการวางแผนค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจะต้องวางแผนค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จะเกิดขึ้น ในการท่องเที่ยวสถานที่นั้น ๆ เช่น ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายซื้อของที่ระลึก เป็นต้น

6. การเตรียมเดินทาง (Travel Preparation) เมื่อตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่แน่นอน และมีกรวางแผนค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้ว ในขั้นนี้ผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวก็จะต้องเตรียมตัวในเรื่องของยานพาหนะที่จะใช้เดินทาง การจองรายการท่องเที่ยว การยืนยันการเดินทาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังเตรียมเสื้อผ้า และของใช้จำเป็น ในระหว่างการเดินทางตลอดจนการเตรียมการเรื่องสุขภาพ และภารกิจส่วนตัว

7. การเดินทางท่องเที่ยว (Travel) เป็นการออกเดินทางจากบ้านเพื่อท่องเที่ยวจนกระทั่งท่องเที่ยวเสร็จแล้วกลับถึงบ้าน โดยมีการประเมินผลการท่องเที่ยวเป็นระยะ ๆ ตามประสบการณ์ที่ได้รับเริ่มตั้งแต่ยานพาหนะที่นำเข้าไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือแหล่งท่องเที่ยวสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนถึงที่พัก อาหารการกิน และอื่น ๆ เพื่อประเมินผลการเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้ว่าจะเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในครั้งต่อไป หรืออาจบอกต่อให้บุคคลอื่นเดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่แห่งนี้ หรือบอกต่อบุคคลอื่นไม่ให้มาเที่ยวสถานที่แห่งนี้

8. ประสบการณ์นักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวได้มีการประเมินผลการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้คน การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ก็จะได้ผลของประสบการณ์ท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

8.1 มีความพึงพอใจ เป็นประสบการณ์ทางบวกที่นักท่องเที่ยวได้รับหรือสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสถานที่ คน สภาพแวดล้อมการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ปรากฏผลการประเมินว่านักท่องเที่ยวไม่มีความพึงพอใจ

8.2 ไม่มีความพึงพอใจ เป็นประสบการณ์ทางลบที่นักท่องเที่ยวได้รับหรือสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสถานที่ คน สภาพแวดล้อมการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ปรากฏผลการประเมินว่านักท่องเที่ยวไม่มีความพึงพอใจ

9. ทักษะคตินักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากเรื่องการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะเกิดทัศนคติต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้อาจทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้อาจทำให้เขากลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งหรือบอกกล่าวให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว แต่ถ้าหากนักท่องเที่ยวได้รับความไม่พึงพอใจ ไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีก หรือบอกเล่าให้บุคคลอื่น ไม่อยากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวด้วย

ส่วนนุชรนาถ ว่องธวัชชัย (2549) กล่าวว่า เนื่องจากในปัจจุบันการนิยมเดินทางท่องเที่ยวของคนเรามีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต และทัศนคติของคนในสังคมที่มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้น และเนื่องจากความแตกต่างกันในสังคมที่มีความต้องการเดินทาง แต่ก็ยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวแต่ติดที่เหตุผลบางประการที่ทำให้ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ และสิ่งเหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุมแต่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตลาดการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยเหล่านี้เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมในการซื้อของนักท่องเที่ยว และสามารถเตรียมกิจกรรมทางการตลาดเพื่อแก้ไขสถานการณ์ทางการตลาดที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic factor) สถานะทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีผลต่อความต้องการเดินทางท่องเที่ยว เมื่อคนเรามีเศรษฐกิจที่ดีย่อมทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวได้มาก โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป เช่น การประชุม การศึกษา การพักผ่อน ดังนั้นการมีรายได้สูงทำให้เกิดการใช้จ่ายเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวได้มาก ส่วนประเทศที่กำลังพัฒนาที่เศรษฐกิจภายในประเทศยังไม่ดีมากพอที่จะเหลือเพื่อเดินทางท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวเกิดขึ้นได้น้อย

2. ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (Demographic factor) ลักษณะของประชากร โดยส่วนรวมมีผลกระทบต่อรูปแบบความต้องการซื้อ และปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เพราะปัจจัยทางประชากรศาสตร์เป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางและรูปแบบของการตลาดว่าควรเน้นที่จะ

ผลิตในรูปแบบใด ลักษณะของประชากร เช่น ขนาดของครอบครัว อายุ รายได้ อาชีพ การศึกษา และในสังคมของประเทศที่พัฒนาแล้ว ครอบครัวจะมีขนาดเล็กลง ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะยังคงทำงานเต็มเวลา การหย่าร้างและอยู่เป็นโสดมีมากขึ้นจากลักษณะตรงนี้สามารถทำให้เดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้นเพราะไม่มีพันธะทางครอบครัว และมีรายได้เพียงพอต่อการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวในเรื่องของอายุ ก็มีผลต่อปริมาณการเดินทางท่องเที่ยว เพราะปัจจุบันในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา คนที่มีอายุเกษียณมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และคนกลุ่มนี้มีอำนาจทางการเงินที่สูง มีเวลาว่างมากและต้องการเดินทางพักผ่อนในบั้นปลายชีวิตทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้น ด้วย การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อปริมาณการเดินทางท่องเที่ยว เพราะยิ่งคนมีการศึกษาสูงขึ้น ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้และประสบการณ์ย่อมมีมากขึ้น ตามไปด้วยนอกจากนั้น รายได้ของผู้มีการศึกษาย่อมสูงกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมให้มีการเดินทางเพื่อพักผ่อนหรือเพื่อยกระดับฐานะทางสังคมของตนให้สูงขึ้นไป นอกจากนี้แล้วเพศและเชื้อชาติก็เป็นสิ่งที่กำหนดธรรมเนียมและพฤติกรรมในการซื้อและมีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น เช่น นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศหญิงอาจต้องการรูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยมากกว่าเดินทางท่องเที่ยวแบบผจญภัยซึ่งเป็นสิ่งที่นิยมของนักท่องเที่ยวชายมากกว่า เป็นต้น

3. เดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยมากกว่าเดินทางท่องเที่ยวแบบผจญภัยซึ่งเป็นสิ่งที่นิยมของนักท่องเที่ยวชายมากกว่า เป็นต้น

4. ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม (Socio-cultural factor) รูปแบบของวัฒนธรรมและทัศนคติของคนในสังคม มีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้บริโภคว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในรูปแบบใดและบ่อยครั้งแค่ไหน เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่หล่อหลอมความคิดและรสนิยมในการซื้อของผู้บริโภค นอกจากนั้นแล้วในบางประเทศมีทัศนคติที่ให้ความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยวก็จะทำให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้นนิยมเดินทางท่องเที่ยวได้มาก

5. ปัจจัยทางการเมือง (Political factor) นโยบาย มาตรการ และกฎเกณฑ์ทางการเมืองของแต่ละประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดและเบี่ยงเบนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประเทศใดที่การเมืองไม่มั่นคงหรือกำลังเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้ผู้บริโภคไม่รู้สึกปลอดภัยหรือรู้สึกเสี่ยงในการเดินทาง และมีผลทำให้การเดินทางท่องเที่ยวและปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวลดน้อยลง ในทางกลับกัน ถ้าการเมืองของประเทศใดมีความมั่นคงและส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวก็จะทำให้คนในประเทศนั้นมีการเดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้น เช่น หน่วยงานของรัฐบาลไทยได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีนโยบายส่งเสริมให้คนไทยหันมาเที่ยวภายในประเทศมากขึ้นเพื่อกันไม่ให้เกิดการเสียดุลการท่องเที่ยว ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัด

นำเที่ยวพัฒนารายการนำเที่ยวภายในประเทศในรูปแบบและราคาต่าง ๆ กัน เพื่อโน้มน้าวให้คนไทยซื้อรายการนำเที่ยวภายในประเทศและก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น

6. สื่อมวลชน (Media) สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว เพราะสื่อมวลชนเหล่านี้จะถ่ายทอดข่าวสารทางการท่องเที่ยวสู่ประชาชน ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ และจากการที่การท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่แตกต่างจากสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปเพราะไม่สามารถจับต้องและทดลองก่อนซื้อได้ ดังนั้นสิ่งสำคัญคือการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้าเพื่อจะได้รู้ว่าลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมีลักษณะเช่นใด รวมทั้งผู้บริโภคเองก็จะได้รับรู้จักสินค้ามากขึ้น ดังนั้นข้อมูลที่ได้รับมาจากสื่อมวลชนผู้บริโภคก็จะมาช่วยในการตัดสินใจซื้อด้วย

7. เวลา สภาวะครอบครัวและสุขภาพของผู้บริโภค เวลาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไม่สามารถเดินทาง หรือ ซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้เพราะการเดินทางจำเป็นต้องใช้เวลาในการวางแผนการเดินทางและต้องจัดช่วงเวลาให้เหมาะสมกับตารางเวลาการเดินทางออกของเครื่องบิน รถไฟ รถโดยสาร รถนำเที่ยว และเรือทุกสิ่งทุกอย่างต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวทั้งสิ้น สภาวะครอบครัวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวมากเช่นกันเพราะความรับผิดชอบกับภาระหน้าที่การทำงานต้องใช้ความดูแลอย่างใกล้ชิดก็จะไม่สะดวกที่จะเดินทาง แม้จะมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยว สุขภาพของผู้บริโภคก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เช่นผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพก็ต้องการเลือกแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก หรือวิธีการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสุขภาพของตนเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกของตัวนักท่องเที่ยวเอง

8. ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technology) ในธุรกิจการท่องเที่ยวเห็นได้ชัดว่าการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมขนส่งเป็นสิ่งสำคัญที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยวหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการต่าง ๆ ของผู้ประกอบการที่ขายสินค้าทางการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถานที่และสินค้าทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ เพราะนักท่องเที่ยวต่างก็ต้องการความรวดเร็ว และความสะดวกสบาย ดังนั้นการทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร และความสะดวกสบายของการคมนาคมขนส่งของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งก็เป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางท่องเที่ยวได้ดีกว่าประเทศที่ยังไม่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยวเนื่องจากความสะดวกสบาย และจากความปลอดภัยที่คาดว่าจะได้รับจาก

ผู้ประกอบการ ดังนั้นการพัฒนาเทคโนโลยีทั้งทางด้านการติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมขนส่งจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้นว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์จากผู้ขายรายใด

ส่วนฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2544) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประกอบไปด้วย

1. เงิน หรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกๆที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของ เป็นต้น

2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยข้อนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริงการมีเงิน และมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่าง ๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจเสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

Mathieson and Wall (1982 อ้างถึงใน เลิศพร ภาระสกุล, 2553) ได้เสนอกระบวนการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะซื้อการท่องเที่ยว หรือการตัดสินใจที่จะท่องเที่ยว เป็น 5 ขั้นตอนหลักดังต่อไปนี้

1. การที่บุคคลมีความต้องการที่จะท่องเที่ยว (Felt need and desire for travel) บุคคลรู้สึกถึงความต้องการที่จะท่องเที่ยวและจะมีการชั่งน้ำหนักระหว่างผลดีผลเสียของการท่องเที่ยว

2. การค้นหาข้อมูล (Information search) โดยผู้ที่กำลังตัดสินใจท่องเที่ยวจะมีการรวบรวมข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ โฆษณา รวมไปถึงญาติมิตรและผู้มีประสบการณ์ ข้อมูลที่รวบรวมมานี้จะถูกนำมาพิจารณาประกอบกับประเด็นข้อจำกัดทางด้านเวลา และงบประมาณที่มีพร้อมกับปัจจัยอื่น เช่น ความสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และทางเลือกต่าง ๆ

3. การตัดสินใจที่จะท่องเที่ยว (Travel decisions) ผู้ที่กำลังจะเดินทางตัดสินใจได้แล้วว่าจะไปเที่ยวที่ไหน จะเดินทางไปด้วยพาหนะแบบใด จะพักที่ไหน และจะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง

4. การเตรียมตัวเดินทางและประสบการณ์ (Travel arrangement) เป็นขั้นการเตรียมตัวเดินทาง ในขั้นนี้บุคคลจะทำการจองตั๋ว จองที่พักล่วงหน้า ตรีเตรียมเสื้อผ้า และอุปกรณ์เครื่องใช้เพื่อการท่องเที่ยว รวมไปถึงการแลกเงินและเตรียมค่าใช้จ่าย หลังจากนั้นการเดินทางท่องเที่ยวก็เริ่มต้น

5. การประเมินผลความพึงพอใจจากการเดินทาง (Travel satisfaction evaluation) จะเกิดขึ้นในระหว่างที่การท่องเที่ยวกำลังที่จะดำเนินไปจนกระทั่งการท่องเที่ยวสิ้นสุดลงและประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับจะส่งผลต่อการตัดสินใจในอนาคต

ในขั้นความต้องการที่จะท่องเที่ยว บุคคลรู้สึกถึงความต้องการที่จะท่องเที่ยวและจะมีการชั่งน้ำหนักระหว่างผลดีผลเสียของการท่องเที่ยว ต่อมาเป็นการค้นหาข้อมูล โดยผู้ที่กำลังตัดสินใจท่องเที่ยวจะมีการรวบรวมข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นพับโฆษณา รวมไปถึงญาติมิตรและผู้มีประสบการณ์ ข้อมูลที่รวบรวมมานี้จะถูกนำมาพิจารณาประกอบกับประเด็นข้อจำกัดทางด้านเวลาและงบประมาณที่มีพร้อมทั้งปัจจัยอื่น เช่น ความสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และทางเลือกต่าง ๆ ในขั้นที่ 3 คือ การตัดสินใจที่จะท่องเที่ยว ผู้ที่กำลังจะเดินทางตัดสินใจได้แล้วว่าจะไปเที่ยวที่ไหน จะเดินทางไปด้วยพาหนะแบบใด จะพักที่ไหน และจะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง ขั้นที่ 4 เป็นขั้นการเตรียมตัวเดินทาง ในขั้นนี้บุคคลจะทำการจองตั๋ว จองที่พักล่วงหน้า ตรีเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์เครื่องใช้เพื่อการท่องเที่ยว รวมไปถึงการแลกเงินและเตรียมค่าใช้จ่าย หลังจากนั้นการเดินทางท่องเที่ยวก็เริ่มต้น ขั้นที่ 5 คือ การประเมินความพึงพอใจจากการเดินทาง จะเกิดขึ้นในระหว่างที่การท่องเที่ยวกำลังที่จะดำเนินไปจนกระทั่งการท่องเที่ยวสิ้นสุดลง และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับจะส่งผลต่อการตัดสินใจในอนาคต

ในขณะที่ Middleton (1994) ได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นตัวกำหนดความต้องการทางการท่องเที่ยว (Determinants of Demand for Tourism) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของมนุษย์ ได้แก่

1. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน (Economic factors) หมายถึง หากสภาพเศรษฐกิจดีก็จะทำให้ประชากรเกิดรายได้สูงขึ้นและเอื้ออำนวยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

2. ลักษณะของประชากร (Demographic factors) หมายถึง ลักษณะของประชากรโดยรวม ได้แก่ ขนาดและองค์ประกอบของครอบครัว เพศ อายุ เชื้อชาติ การศึกษา รายได้และ

ประสบการณ์ ย่อมมีผลต่อการกำหนดรูปแบบ พฤติกรรมและปริมาณการซื้อบริการทางการท่องเที่ยว

3. สภาพภูมิศาสตร์ (Geographic factors) หมายถึง ลักษณะภูมิตำแหน่งของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวต้องการไป

4. สภาพสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural factors) หมายถึง รูปแบบของวัฒนธรรม และทัศนคติของคนในสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยว เช่น สังคมของประเทศแถบตะวันออกกลาง ไม่เอื้ออำนวยให้ผู้หญิงเดินทางไปยังประเทศอื่นที่ห่างไกล แต่สังคมชาวตะวันตกกลับเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเดินทาง เป็นต้น

5. นโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ (Government / regulatory factors) หมายถึง นโยบายทางการเมืองหรือกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการที่จะเดินทางของนักท่องเที่ยว เช่น ปัญหาการสู้รบ ความตึงเครียดทางการเมือง เป็นต้น

6. ราคา (Price factors) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือก หรือเปลี่ยนแปลงจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นค่าพาหนะ ค่าที่พัก หรืออัตราค่าครองชีพในท้องถิ่นที่จะไปท่องเที่ยว เป็นต้น

7. ความสะดวกในการเดินทาง (Transport factors) หมายถึง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการว่ามีความยากง่ายเพียงใด เช่น มีสายการบินที่บินตรงสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการหรือ เวลาที่ใช้ในการเดินทางมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

8. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ (Advertising and Public Relations) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งแห่งใด ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว จึงมักมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อโน้มน้าวให้นักท่องเที่ยวที่กำลังตัดสินใจเลือกเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยวที่กำลังจะเกิดขึ้น

ดังนั้นจากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวสรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้คนพิจารณาเกิดการตัดสินใจในการท่องเที่ยวต่างกันคือปัจจัยสนับสนุนที่กำหนดความต้องการทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการเดินทาง และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิจารณาการเดินทางเคลื่อนไหว

2.4.1 ความหมายของความพิจารณาการเดินทางเคลื่อนไหว

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กล่าวว่า ความพิจารณาการเดินทางเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการ

เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขนขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขนขา อ่อนแรง แขน ขา ขาด หรือ ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา

2.4.2 หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว

ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ (2550) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวครอบคลุม ดังต่อไปนี้

1. แขนหรือขาอ่อนแรง จากสาเหตุต่างๆ เช่น อัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง อุบัติเหตุทางสมอง อุบัติเหตุไขสันหลัง มะเร็ง โรคติดเชื้อที่สมองหรือไขสันหลังภาวะผิดปกติทางสมองหรือไขสันหลังตั้งแต่กำเนิด

2. แขน ขา ขาด จากสาเหตุต่างๆ เช่น เบาหวาน อุบัติเหตุ มะเร็ง แขน ขา ขาดหายตั้งแต่กำเนิด

3. โรคข้อ หรือกลุ่มอาการปวด เช่น รูมาตอยด์ ข้อเข่าเสื่อม

4. ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง หนึ่งอย่าง จนมีผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น โรคหัวใจ โรคไตวาย โรคปอด

2.4.3 ลักษณะของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

วรุฒิ เจริญศิริ (2549) กล่าวว่า คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว แบ่งตามลักษณะของข้อจำกัดในการดำรงชีวิตเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

1. สมองพิการ หรือบางคนเรียก “พิการทางสมอง” และบางคนเรียก “ซีพี” ซึ่งเป็นอักษรย่อที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Cerebral Palsy” หมายถึง คนที่มีปัญหาทางร่างกาย การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพเนื่องจากความผิดปกติในการทำงานของสมองทำให้ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ อย่างเป็นปกติได้ โดยเกิดขึ้นก่อนอายุ 8 ปี คนพิการทางสมองจึงมักมีปัญหา หรือความยากลำบากในการเคลื่อนไหวอวัยวะที่ใช้ในการหายใจและการพูดด้วย เช่น พูดไม่ได้ พูดไม่ชัด พูดตะกุกตะกัก พูดซ้ำ เป็นต้น รวมทั้งอาจมีปัญหาทางสายตา และการได้ยินร่วมด้วย

2. อัมพาต หมายถึงคนที่มีความผิดปกติที่ไขสันหลัง ซึ่งมักเกิดจากพันธุกรรม ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์ อุบัติเหตุ การบาดเจ็บ หรือเป็น โรคต่าง ๆ ซึ่งทำให้ระบบประสาทที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายผิดปกติ จึงเกิดเป็นอัมพาต เช่น อัมพาตครึ่งล่างของร่างกาย อัมพาตเฉพาะร่างกายซีกซ้าย หรือซีกขวา และอัมพาตของแขนและขาทั้งสองข้าง เป็นต้น เป็นเหตุให้บางคนไม่สามารถควบคุมการขยับถ่ายได้ และอาจมีการทำงานของไตผิดปกติ

3. พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ เช่น ไม่มีแขน หรือขา แขน-ขาหัดสั้นตัวเล็ก หรือร่างกายผิดปกติ โรคตีรยะโต กระดูกสันหลังคด กล้ามเนื้อลีบ ข้ออักเสบ เป็นต้น

4. บทพร่องทางสุขภาพ หมายถึง คนที่เจ็บป่วยเรื้อรังซึ่งทำให้มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว เช่น โรคหัวใจ โรคไต โรคหอบ โรคเอดส์ โรคลมชัก เป็นต้น

2.4.4 สาเหตุของความพิการทางกายและการเคลื่อนไหว

มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ (2556) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกายและการเคลื่อนไหวแต่กำเนิด มีดังนี้

1. สาเหตุระหว่างมารดาตั้งครรภ์ เป็นช่วงที่ทารกในครรภ์กำลังมีการพัฒนาโครงสร้างของร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือช่วง 3 เดือนแรก ถ้ามีความผิดปกติของการตั้งครรภ์ระยะนี้อาจทำให้ทารกที่คลอดออกมามีความพิการได้ ตัวอย่างได้แก่ มารดาที่เป็นหัดเยอรมัน หรือมีประวัติใช้ยาหรือรักษาด้วยยา สูบบุหรี่ หรือติดเหล้า มารดาเป็นโรคเบาหวาน มารดาได้รับบาดเจ็บ หรือการกระทบกระแทกที่หน้าท้อง มารดาได้รับแสงกัมมันตรังสี หรือสารพิษที่เป็นอันตรายต่อการเติบโตของเด็ก หรือภาวะทุโภชนาการ ทำให้ขาดสารอาหาร

2. สาเหตุจากโรคทางพันธุกรรม มีการถ่ายทอดความผิดปกติทางสายเลือด เด็กในครรภ์อาจดึกไม่แรง หรือไม่ดึก เนื่องจากมีความผิดปกติของร่างกาย เช่น มีภาวะโรคไขสันหลังฝ่อ (Spinal muscular atrophy) หรือเป็นโรคข้อติดยึด (Atrogryposis) หรือเป็นอัมพาตของขาเนื่องจากมีความผิดปกติของการสร้างกระดูกสันหลังที่หน้าหรือหลังไขสันหลังในระดับสูง (Myelodysplasia) เด็กอาจเป็นโรคกระดูกอ่อนหักง่าย (Osteogenesis Imperfecta) หรือโรคกล้ามเนื้อพิการ (Muscular Dystrophy)

3. ความผิดปกติระหว่างคลอดหรือหลังคลอด ภาวะแทรกซ้อน ระหว่างการคลอด เช่น คลอดยาก คลอดโดยใช้เครื่องมือ หรือผ่าตัดคลอด คลอดก่อนกำหนด หรือคลอดหลังกำหนด เด็กมีปัญหาเรื่องการหายใจหลังคลอดหรืออาจมีเลือดออกในสมอง ทำให้มีความผิดปกติของสมอง เด็กอาจแสดงอาการหายใจลำบาก ตัวอ่อนปวกเปียก ไม่กลืนนม มีอาการชัก หรือซึม เด็กที่คลอดก่อนกำหนดหรือมีน้ำหนักตัวน้อย เป็นสาเหตุของสมองพิการชนิดเกร็งได้ (Cerebral palsy) ส่วนเด็กที่มีน้ำหนักตัวมาก อาจได้รับอันตรายระหว่างคลอด ทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อสมองและไขสันหลังหรือกลุ่มเส้นประสาท เบรเคียล (Brachial Plexus injury)

สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกาย และการเคลื่อนไหวภายหลัง ได้แก่ อุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสมอง ไขสันหลัง และแขนขา เช่น อุบัติเหตุจากการจราจร การตกจากที่สูง การถูกทำร้าย ภาวะถูกไฟไหม้ หรือน้ำร้อนลวก ภาวะการฉีกเสบหรือติดเชือกของสมอง เยื่อหุ้มสมอง ไขสันหลัง เนื้องอกของสมอง และไขสันหลังหรือกระดูก โรคข้ออักเสบ รูมาตอยด์ (Juvinite Rheumatoid Arthritis) โรคเลือด (Haemophilia) ทำให้มีเลือดออกให้ข้อใหญ่ๆก่อให้เกิดความพิการได้

2.4.5 รายการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (2544) ได้กล่าวถึงรายการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ มีดังต่อไปนี้

1. หมวดอาคาร

1.1 ทางเข้าสู่อาคาร เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวางหรือส่วนของอาคารยื่นออกมาทำให้การสัญจรไม่สะดวก หรืออาจเกิดอันตรายสำหรับคนพิการ ให้อยู่ในระดับเดียวกับพื้นลานจอดรถ หากอยู่ต่างระดับต้องมีทางลาด สามารถขึ้น-ลง และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

1.2 ทางลาด

1.2.1 พื้นผิวทางลาดใช้วัสดุกันลื่น และความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร โดยมีสัดส่วนความลาดเอียงไม่เกินค่าที่กำหนด

1.2.2 ให้มีชานพักยาวอย่างน้อย 1.50 เมตร ก่อนเข้าอาคารและสู่ถนน ถ้าทางลาดนั้นมีความยาวเกิน 6.00 เมตร และต้องใช้ทางลาดต่อ ให้มีชานพักยาว 1.50 เมตร ก่อนขึ้นทางลาดใหม่

1.2.3 ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ทำขอบสูงจากพื้นผิวไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร

1.2.4 มีราวจับทั้ง 2 ข้าง สูงจากพื้นผิวทางลาดไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

1.2.5 ราวจับให้มีลักษณะกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.5-5.0 เซนติเมตร

1.2.6 ราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุดของทางลาด ด้านละไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร

1.3 ทางเชื่อมระหว่างอาคารและระเบียง

1.3.1 ทางเชื่อมระหว่างอาคารให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง ความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3.2 ระเบียงให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง

1.3.3 ความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร และให้มีราวกั้นด้านนอกของระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร

1.4 ประตู

1.4.1 ธรณีประตู หากจำเป็นต้องมีให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดเอียงให้สะดวกสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ และคนพิการที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน

1.4.2 มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 85 เซนติเมตร

1.4.3 ประตูมีลักษณะเลื่อนเปิดปิดได้ง่าย

1.4.4 ถ้าประตูเป็นชนิดผลักเข้าออก ให้เปิดได้กว้าง หากเปิดออกสู่ทางเดิน หรือระเบียงต้องไม่กีดขวางทางสัญจร

1.4.5 มือจับเปิดประตูควรเป็นชนิดก้าน ติดตั้งในแนวราบและอยู่สูงจากพื้น 90 เซนติเมตร

1.4.6 ประตูห้องพักในโรงแรมที่จัดไว้สำหรับคนพิการ ให้มีช่องมองและมีช่องว่างด้านล่างของประตู พร้อมทั้งปุ่มสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟกะพริบ เพื่อรับข่าวสารในกรณีฉุกเฉิน และอุบัติเหตุต่างๆ

1.5 บันได

1.5.1 ความกว้างของบันไดไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร โดยจัดให้มีชานพักทุกระยะ ความสูงไม่เกิน 2.00 เมตร จมูกบันไดมีความเรียบและใช้วัสดุกันลื่น

1.5.2 มีราวจับบันไดลักษณะกลมทั้ง 2 ข้าง ความกว้างของขอบราวบันได 4.5-5.0 เซนติเมตร และสูงจากพื้น 90 เซนติเมตร

1.6 ลิฟท์

1.6.1 ประตูกว้างไม่น้อยกว่า 85 เซนติเมตร

1.6.2 ขนาดของห้องลิฟท์ กว้างยาวไม่น้อยกว่า 1.10 x 1.40 เมตร

1.6.3 ปุ่มบังคับลิฟท์ให้อยู่สูงจากพื้นระหว่าง 0.90-1.20 เมตร

1.6.4 ภายนอกลิฟท์ ไม่มีสิ่งกีดขวางกีดขวางเก้าอี้เข็นคนพิการ บริเวณที่กดปุ่มลิฟท์ ภายในลิฟท์ให้มีราวจับสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

1.7 ห้องน้ำ ที่อาบน้ำ ห้องส้วม และอ่างล้างมือ

1.7.1 ประตูห้องน้ำที่จัดให้คนพิการควรเป็นบานเลื่อนหรือบานพับ ถ้าเป็นบานพับให้เปิดจากด้านนอกไม่มีธรณีประตู มีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

1.7.2 มีราวจับจากประตูทางเข้าไปยังที่อาบน้ำและห้องน้ำ ราวจับสูงไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร และพื้นห้องน้ำให้ใช้วัสดุกันลื่น

1.7.3 ที่อาบน้ำมีพื้นที่ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร เพื่อให้เก้าอี้เข็นคนพิการสามารถหมุนกลับตัวได้

1.7.4 ควรทำที่นั่งสำหรับอาบน้ำชนิดพับเก็บติดผนัง ซึ่งเมื่อกางออกมาใช้แล้ว ให้มีความสูงจากพื้น 45 เซนติเมตร

1.7.5 มีราวจับในแนวนอนระดับความสูงไม่ต่ำกว่า 60 เซนติเมตร และแนวตั้ง ให้มีความยาว ไม่ต่ำกว่า 60 เซนติเมตร ในที่อาบน้ำและห้องส้วม

1.7.6 สิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์ภายในที่อาบน้ำ ให้อยู่สูงจากพื้นความสูงระหว่าง 0.25-1.20 เมตร

1.7.7 ประตูห้องส้วมต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา ไม่มีธรณีประตู ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องไม่เกิน 2 เซนติเมตร และมีทางลาด

1.7.8 พื้นที่อยู่ในห้องส้วม กว้าง ยาว ไม่น้อยกว่า 1.70 x 1.70 เมตร

1.7.9 โถส้วมใช้ชนิดนั่งราบสูงจากพื้น 45 เซนติเมตร มีพนักพิงหลังและที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยก

1.7.10 ใต้อ่างล้างมือให้มีที่สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้า และมีราวจับ 2 ข้าง ของอ่างล้างมือ

1.7.11 ก๊อกน้ำและที่ใส่สบู่เหลวใช้ชนิดก้าน โยกหรือก้านกด

2. หมวดสถานที่

2.1 สถานที่จอดรถ

2.1.1 จัดให้มีสถานที่จอดรถสำหรับคนพิการในบริเวณที่สะดวกในการเข้าสู่อาคาร มากที่สุด ให้มีปริมาณอย่างน้อยตามอัตราส่วน ดังนี้ (1) ถ้าจำนวนที่จอดรถไม่เกิน 50 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อย 1 คัน (2) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อย 2 คัน (3) ถ้าจำนวนที่จอดรถมากกว่า 100 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการ อย่างน้อยเท่ากับ 2 คัน บวกกับอีก 1 คัน สำหรับทุกๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้นเศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

2.1.2 ในกรณีที่จอดรถมีหลายชั้น ให้จัดที่จอดรถสำหรับคนพิการไว้ในชั้นที่มีลิฟต์ หรือมีทางเข้าออกชั้นละ 1 คัน และจัดอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อม ดังนี้ (1) ที่จอดรถคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าอาคารให้มากที่สุด และพื้นลานจอดรถให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน พร้อมทั้งทำสัญลักษณ์แสดงให้ชัดเจนว่าเป็นที่สำหรับจอดรถคนพิการ (2) พื้นี่จอดรถให้มีขนาด 3.80 x 6.00 เมตรต่อรถ 1 คัน (3) สถานที่จอดรถให้จอดได้เฉพาะรถที่ติดสัญลักษณ์คนพิการเท่านั้น

2.2 ที่นั่งสำหรับคนพิการ อาคารและสถานที่ชุมชนสาธารณะต่างๆ ที่มีการกำหนดที่นั่งไว้แน่นอน ให้จัดที่ว่างไว้สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ

2.3 สถานีขนส่ง สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน ต้องมีลิฟต์ รับ-ส่ง คนพิการในกรณีชานชาลาตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างระดับ และมีทางลาดในพื้นที่ต่างระดับทุกแห่ง

2.4 ทางเข้าออกที่มีเครื่องกั้นหรือช่องรับบริการ ต้องจัดให้มีทางเข้าและทางออกสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ ที่บริเวณจำหน่ายสินค้าอย่างน้อย 1 ช่อง มีความกว้างไม่น้อยกว่า

80 เซนติเมตร และจัดให้มีช่องจ่ายเงินสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการอย่างน้อย 1 ช่อง มีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

3. หมวดยานพาหนะ

3.1 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทาง

3.1.1 ประตูรถให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

3.1.2 ติดตั้งเครื่องยกเก้าอี้เข็นคนพิการ

3.1.3 จัดที่ไว้สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการในบริเวณทาง ขึ้น-ลง พร้อมติดตั้งเครื่องล็อกเก้าอี้เข็นคนพิการไว้ด้วย

3.1.4 ติดตั้งสัญญาณจอดรถบริเวณใกล้เคียงกับที่จัดที่นั่งเก้าอี้เข็นคนพิการ

3.2 รถไฟหรือรถไฟฟ้า

3.2.1 ประตูรถให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

3.2.2 ชานชาลากับตัวรถมีความห่างไม่เกิน 7.5 เซนติเมตร

3.2.3 ทางเดินระหว่างที่นั่งทั้งสองข้างให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

3.2.4 ทางขึ้น-ลงให้จัดที่ว่างสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร และให้มีราวจับสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

3.2.5 ติดสัญลักษณ์คนพิการไว้ทั้งในและนอกตัวรถคันที่จัดไว้ให้สำหรับคนพิการ

4. หมวดบริการสาธารณะ

4.1 ทางเท้า

4.1.1 พื้นทางเท้าต้องเรียบไม่ลื่น กว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

4.1.2 ท่อระบายน้ำให้มีฝาปิดสนิท ถ้าเป็นชนิดตะแกรงต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.3 เซนติเมตร เพื่อไม่ให้ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน อุปกรณ์ช่วยเดินอื่น ๆ หรือล้อเก้าอี้เข็นคนพิการตกลงไป

4.1.3 หากมีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเท้า เช่น ลวดชิง เสาไฟฟ้า ป้ายบอกทาง ต้นไม้ ตู้ไปรษณีย์ หรือตู้โทรศัพท์ ให้จัดอยู่ในแนวเดียวกัน และวางระบายน้ำให้อยู่นอกทางเท้า

4.1.4 อุปกรณ์บังแดดฝนของอาคารริมทางเท้าขณะใช้งานให้อยู่ในระดับสูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 2 เมตร และอุปกรณ์สำหรับยึดหรือชั่วคราวต้องไม่อยู่ในทางเท้า

4.1.5 ให้มีทางลาดจากทางเท้าลงสู่พื้นถนนบริเวณทางข้ามถนน ทางแยก หรือถนน ซอยและตรงเกาะกลางถนน

4.1.6 ทางข้ามถนนที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร และมีพื้นผิวที่ต่างระดับกัน ให้ทาสีให้เห็นชัด โดยสีที่ใช้มีความคมชัดตัดกับสีพื้นผิวเดิม

4.2 ป้ายหรือผัง

4.2.1 ให้มีผังของ อาคาร สถานที่ ตั้ง ไว้ด้านหน้าภายนอกอาคารบริเวณที่เห็นชัดเจน

4.2.2 ป้ายหรือผังบอกทางทุกแห่ง ให้มีสีที่ชัดเจนหรือมีแสงสว่าง

4.2.3 ขนาดตัวอักษรที่ใช้เขียนบนป้าย ระยะทางน้อยกว่า 7 เมตร ขนาดอักษร 6×6 เซนติเมตร ระยะทางตั้งแต่ 7-18 เมตร ขนาดตัวอักษร 11×11 เซนติเมตร ระยะทางเกิน 18 เมตร ขึ้นไป ขนาดตัวอักษร 20×20 เซนติเมตร

4.3 ห้องสมุดสาธารณะ ให้มีอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการที่นั่งเก้าอี้เข็นคนพิการเข้ารับบริการได้

4.4 ตู้ไปรษณีย์ให้มีช่องสอดจดหมาย มีความสูงในระดับ 0.90-1.20 เมตร

4.5 สัญญาณคนข้ามถนนให้ติดตั้งที่ทางข้ามถนนห่างจากทางแยก ไม่น้อยกว่า 100 เมตร

4.6 สถานที่ติดต่อสอบถาม ให้จัดสถานที่สำหรับผู้ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการและผู้ที่มีร่างกายเตี้ยกว่าระดับปกติ สามารถเข้าไปติดต่อได้ โดยให้โต๊ะหรือเคาน์เตอร์มีระดับความสูงจากพื้น 70 เซนติเมตร และให้มีที่วางข้างใต้ให้เก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้าได้

4.7 โทรศัพท์สาธารณะจัดโทรศัพท์ที่ตั้งในระดับสูงจากพื้น 70 เซนติเมตร ในชุมชน 1 เครื่องต่อโทรศัพท์ทั่วไป 5 เครื่อง และข้างใต้ให้มีที่วางให้เก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้าได้

5. หมวดสัญลักษณ์

อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นที่จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ให้มีสัญลักษณ์สีขาวรูปคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวนั่งบนเก้าอี้เข็นคนพิการ หันหน้าออกทางขวามือ พื้นสีฟ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดความกว้างและความสูงด้านละ ไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการในตำแหน่งที่เหมาะสมและเห็นได้ชัดเจน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้องานวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย และเพื่อนำผลงานการวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้มาสนับสนุนข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

2.5.1 แรงจูงใจในการท่องเที่ยว

วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2561) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรี และการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแรงจูงใจปัจจัยในการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2) ศึกษาปัจจัยการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 3) ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงสำรวจพื้นที่ศึกษาและใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนเมษายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย 1. แรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยววัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรี 6 ประเภทเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้และหาประสบการณ์ 2) ด้านการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม 3) ด้านจิตวิญญาณ 4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 5) ด้านจิตวิญญาณระดับลึก และ 6) ด้านการหลีกเลี่ยงหนีและพักผ่อน 2. การรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีที่สำคัญ 5 ลำดับคือ 1) การรับรู้ต่อกายภาพ 2) การรับรู้ต่อความน่าเลื่อมใสศรัทธาของวัด 3) การรับรู้ต่อความสะดวก 4) การรับรู้ทางด้านจิตวิญญาณที่สามารถจับต้องได้ และ 5) การรับรู้ต่อประติมากรรม จิตรกรรมของวัด 3. แรงจูงใจและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า การกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ 2 ปัจจัย และปัจจัยแรงจูงใจ 4 ปัจจัย โดยปัจจัยการรับรู้ที่สำคัญที่สุดในการทำนายการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยคือ การรับรู้ต่อความน่าเลื่อมใสศรัทธาของวัด รองลงมาคือ การรับรู้ด้านกายภาพ สำหรับปัจจัยแรงจูงใจที่ทำนายการกลับมาเยือนซ้ำที่สำคัญที่สุด

คือ แรงจูงใจทางจิตวิญญาณ แรงจูงใจด้านการหลีกเลี่ยงหนี้และพักผ่อน แรงจูงใจด้านการเรียนรู้และประสบการณ์ และแรงจูงใจทางจิตวิญญาณระดับลึก ตามลำดับ

ณัฐญา วงละคร (2559) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในบริบทของประเทศไทยและจัดกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณากำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษานี้ได้สอบถามจากผู้สูงอายุชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 750 คน โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้คือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-ordered Confirmatory factor analysis)

ผลจากการพัฒนาโมเดลพบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งให้ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 801.909 ที่องศาอิสระเท่ากับ 218 p-value เท่ากับ 0.0001 CFI เท่ากับ 0.935 TLI เท่ากับ 0.925 RMSEA เท่ากับ 0.060 และ SRMR เท่ากับ 0.051 โดยโมเดลสามารถยืนยันยืนยันความเป็นองค์ประกอบของแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้ดังนี้คือ (1) แรงจูงใจด้านแรงผลักดันในการเดินทาง ประกอบด้วย องค์ประกอบ ด้านความแปลกใหม่ และแสวงหาความรู้ ด้านการพัฒนาและยกระดับตัวเอง และด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย (2) แรงจูงใจด้านแรงดึงดูดในการเดินทาง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ด้านงานเทศกาล เหตุการณ์ และแหล่งช้อปปิ้ง และด้านการเดินทาง ปลอดภัย และสภาพภูมิอากาศ ซึ่งผลที่ได้ จากการศึกษาทำให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทราบถึงปัจจัยในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ วางแผนพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว และจัดรายการทัวร์ของสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้ อีกทั้งองค์กรภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปทำแบบแผนการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ

สันติ เกียรติธรรม (2558) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการสวนน้ำและเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกันตามลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ ภูมิฐานะ วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกเดินทางมาใช้บริการสวนน้ำจำนวน 400 คน แบ่งออกเป็น 5 แห่ง คือ สวนน้ำไดโนวอเตอร์พาร์ค จังหวัดขอนแก่น สวนน้ำภูาสติควอเตอร์พาร์ค จังหวัดนครปฐม สวนน้ำการ์ตูนเน็ตเวิร์คเมโทรโซน จังหวัดชลบุรี สวนน้ำวานานาวาหัวหิน วอเตอร์จังก์ชัน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ สวนน้ำสแปลชจังก์ชัน จังหวัดภูเก็ต มีเขตพื้นที่ ที่ละ 80 คน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีความตรงของเนื้อหา เท่ากับ 0.6 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.69 ในการเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความแตกต่างค่า ที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แรงจูงใจด้านบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด และแรงจูงใจด้านอารมณ์ ความรู้สึกอยู่ในระดับมากที่สุด แรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ในระดับมากคือ ด้านกายภาพ ด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ ด้านการพัฒนาตนเอง แต่มีแรงจูงใจด้านวัฒนธรรมรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางคือ เพื่อเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่นๆ ที่ใกล้เคียง ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำที่มีรายได้ ภูมิฐานะแตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปผลการวิจัย แรงจูงใจในการเลือกในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีแรงจูงใจด้านบุคคล ด้านอารมณ์ ความรู้สึก อยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีแรงจูงใจด้านวัฒนธรรมรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ และภูมิฐานะที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อ่ำไพพรรณ รัตนปानी (2550) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านการคมนาคมขนส่งในระดับปานกลาง คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริการ และด้านการประชาสัมพันธ์ ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีแรงจูงใจในด้านสิ่งดึงดูดใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรส และอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.01 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในด้านคมนาคมขนส่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสและระดับการศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจในด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุอาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีแรงจูงใจในด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักท่องเที่ยวที่มี อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจ ในด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Andrew (2014) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าชมสวนสนุก เป็นอีกการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมาก โดยแรงจูงใจนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการลดสภาวะจากความเป็นจริงเข้าสู่การเป็นกิจกรรมนันทนาการ ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นวนิยาย การเล่าเรื่อง ความบันเทิง ความเพลิดเพลิน และสิ่งที่สามารถดึงดูดใจได้ คือการสร้างเครื่องเล่น หรือสวนสนุกให้มีรูปแบบเหมือนโลกในจินตนาการหรือเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าใหม่ ๆ อยู่เสมอซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวซึ่งเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างมาก

จากงานวิจัยข้างต้นดังกล่าว พบว่า การศึกษาแรงจูงใจการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ เป็นปัจจัยผลักดันและดึงดูดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

2.5.2 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของกลุ่มคนพิการ

อิสระ อุปดี (2561) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจและรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ การวิจัยนี้มุ่งสำรวจแรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ พฤติกรรมการท่องเที่ยว และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ เพื่อให้ได้ความรู้ในมุมมองด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มการตลาดแนวใหม่ ซึ่งเริ่มมีอิทธิพลในสังคมโลกในปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลการวิจัยพบว่า คนพิการมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวทั้งแบบปัจจัยผลักดันและแบบปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับมาก มีการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในด้านแหล่งข้อมูล เนื้อหา และช่องทางอยู่ในระดับปานกลาง มีการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบวางแผนไว้ล่วงหน้าในระดับมาก และท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติมากที่สุด ในด้านพฤติกรรมทางการท่องเที่ยวพบว่า คนพิการเดินทางท่องเที่ยว 1-2 ครั้งต่อปี ใช้เวลา 2 วัน ในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ท่องเที่ยวในวันหยุด ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง 1,000-3,000 บาท เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว ท่องเที่ยวกับครอบครัว และจัดการท่องเที่ยวด้วยตัวเองมากที่สุด พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวพบว่า คนพิการมีการถ่ายภาพขณะท่องเที่ยว และโพสต์ภาพหลังการท่องเที่ยว รวมทั้งเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกที่ดีให้กับคนพิการท่านอื่น ๆ และทบทวนถึงปัญหาที่พบ เพื่อพิจารณาในการท่องเที่ยวครั้งต่อไป

2.5.3 ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว

ศศิธร ศิริบุชา (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณีเปรียบเทียบนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและเอเชียตะวันออก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล รูปแบบการ ดำเนินชีวิต ปัจจัยทางการตลาด และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อ กระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและ เอเชียตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและเอเชียตะวันออกที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจำนวน 400 ชุด ณ สนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Samples t-test, One-way ANOVA, Simple Regression และ Multiple Regression ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ ถิ่นกำเนิดแตกต่างกัน มีผลต่อ กระบวนการตัดสินใจท่องเที่ยวที่แตกต่างกันรูปแบบการดำเนินชีวิต ปัจจัยทางการตลาดของการท่องเที่ยว และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทย และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี และด้าน เศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์การศึกษาดังนี้ 1) เพื่อสำรวจพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันร่วมกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จำนวน 400 คน และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน

17 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนาจะใช้ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติเชิงอนุมานที่ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยวิธีการทดสอบค่าความแตกต่างแบบที (T-test) สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 (First Order Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุต่ำกว่า 25 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,000 บาท หรือต่ำกว่า ทั้งนี้ ในด้านของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันแล้ว โดยส่วนใหญ่เดินทางมากับญาติหรือบุคคลในครอบครัว และจะใช้วิธีการขับรถส่วนตัวมาเอง นอกจากนี้ พบว่า บุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันมากที่สุด คือ ญาติหรือบุคคลในครอบครัว และจะทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากคำแนะนำของเพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลในครอบครัวมากที่สุด ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน พบว่า ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ปัจจัยด้านราคา สินค้าและบริการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ด้านสถานที่และการเข้าถึงแหล่ง และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (CFA) พบว่า ปัจจัยข้างต้นทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันให้ ความคาดหวังระดับมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังมากที่สุด คือ ด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่ การศึกษาความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับมากในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ยกเว้น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงแหล่ง ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ภัททิศรี โชคนันต์ตระกูล (2553) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก

แหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และเป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุระหว่าง ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ จะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 65-69 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท เกษียณอายุ มีสถานภาพสมรส มีบุตร และจะพักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ส่วนใหญ่ชอบไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยวโดยเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว/ญาติ ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 5-6 วันต่อครั้งไปท่องเที่ยว 3-4 ครั้งต่อปีในวันหยุดนักขัตฤกษ์ และเลือกพักแรมที่โรงแรม ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือปัจจัยด้านสถานที่ช่องทางการจัดจำหน่าย เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพที่ต่างกัน พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านประสิทธิภาพและคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยข้างต้นดังกล่าว พบว่าปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหลักๆ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก, ด้านราคา คุณภาพสินค้าและบริการ และด้านสถานที่ช่องทางการจัดจำหน่ายและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2.5.4 การท่องเที่ยวของคนพิการ

พิทักษ์ ศิริวงศ์ และปัทมอร เล็งแดง (2554) ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย การวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิทยาการศึกษาอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า เก็บรวบรวม

ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ คนพิการทางการเคลื่อนไหว ผู้ดูแลคนพิการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องรวมจำนวน 15 คน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ผลการศึกษาพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวเป็นเพียงข้อจำกัดทางร่างกาย เป็นปมด้อยจากมุมมองของคนปกติในสังคม แต่ด้วยข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหวของร่างกายทำให้การเดินทางท่องเที่ยวประสบกับปัญหาและอุปสรรค ปัญหาส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากสภาพความพิการของคนพิการ แต่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้ออำนวยในการเดินทางท่องเที่ยว อุปสรรคที่สำคัญคือทัศนคติเชิงลบของคนในสังคมที่มักมองว่าคนพิการเป็นบุคคลชายขอบ เป็นผู้ด้อยความสามารถ ด้านทัศนคติเชิงบวกคนพิการได้รับความประทับใจในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวจากผู้คนในสังคม ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ได้แก่ การมีทางลาด และกว้างเพียงพอสำหรับรถเข็น การมีเส้นทางสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว และมีสิ่งอำนวยความสะดวก หากสังคมได้ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างจริงจัง คนพิการจะหลุดพ้นจากปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว มีสิทธิ์เข้าถึง ใช้ประโยชน์จากบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกับคนทุกคนในสังคม

เพชรรัตน์ วิริยะสืบพงศ์ (2557) ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการทางการท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ทุกคนเกิดความรู้และความสนุกสนานในการไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ มากมาย แต่สำหรับคนพิการยังมีข้อจำกัดต่าง ๆ มากมายในด้านของการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการได้รับการดูแล เป็นต้น และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันยังไม่มีแผนการรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ ทำให้คนพิการไม่สามารถไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ อย่างคนปกติทั่วไปได้ แม้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเป็นคนพิการ แต่พวกเขาก็มีสิทธิมนุษยชนเหมือนกับคนปกติทั่วไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากการศึกษาพบว่า ทฤษฎีกระบวนการจัดการธุรกิจนำเที่ยว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ 2 มุมมอง คือ มุมมองแรก ความต้องการทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวในมุมมองของคนพิการทางหู ได้แก่ นักเรียนมีการวางแผนในการเตรียมตัวในเรื่องของสิ่งของเครื่องใช้ ความต้องการการได้รับการดูแลจากบริษัททัวร์ แรงจูงใจในการไปเที่ยว ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว และเกณฑ์ในการคัดเลือกบริษัททัวร์ มุมมองที่สอง การจัดการการท่องเที่ยวในมุมมองของผู้ประกอบการ ได้แก่ การวางแผนการรองรับคนพิการทางหูด้านการท่องเที่ยว การจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญทางด้านภาษามือหรือการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ การรองรับข้อจำกัดของคนพิการทางหู รวมไปถึงมีการติดตามและประเมินผล ซึ่งผู้ประกอบการควรนำข้อมูลของทั้งสองมุมมอง มาศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ผลการวิจัย

ธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวัน เสาร์-อาทิตย์ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มากกว่า 4,000 บาท แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนรู้จัก มีความชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน และมักจะเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางที่ดีก่อนออกจากบ้าน เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว และกลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพิจารณาในการไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้บริการที่พักประเภท โรงแรม/รีสอร์ท ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว และเลือกใช้บริการร้านอาหารริมทาง คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่เลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว ไม่แสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคา ปัจจัยในการเลือกบริษัทนำเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า ชอบถ่ายภาพขณะไปท่องเที่ยว และเลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้ คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ

Burnett and Baker (2001) ศึกษาเรื่อง การประเมินพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวอันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างคือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลผ่านทางไปรษณีย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรสแล้ว มีช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป เดินทางท่องเที่ยว 2-6 ครั้งต่อปี

เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว มีเหตุผลสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวคือเพื่อการนันทนาการ จอที่ปักโดยการติดต่อด้วยตัวเองโดยไม่ผ่านตัวแทนจากบริษัท เหตุผลในการเลือกที่ปัก คือ เคยมีประสบการณ์ที่ดีในการใช้บริการมาแล้ว

Bi, Card and Cole (2007) ศึกษาเรื่อง อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว กลุ่มตัวอย่าง คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหว เป็นชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองปักกิ่ง กวางโจว ฟูโจว และซีอาน ที่เคยท่องเที่ยวในประเทศจีนภายในปีที่ผ่านมา และต้องพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 217 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านอุปสรรคการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า มีอุปสรรคในการเข้าถึงมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านการขนส่ง ด้านที่พัก และด้านร้านอาหาร ในส่วนของด้านที่พัก พบว่า มีอุปสรรคในการเข้าถึงน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของคนพิการดังกล่าวข้างต้น พบว่าปัจจัยสำคัญหลักๆ ในการท่องเที่ยวของคนพิการ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เนื่องจากเป็นอุปสรรคและปัญหาในการท่องเที่ยว

โดยทั้งนี้แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2560-2564) ได้มีนโยบายในการพัฒนาสาธารณูปโภคที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์สร้างมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์โดยแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติของคณะกรรมการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้มีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ในประเด็นของการพัฒนาระบบและกลไกต่าง ๆ ในการช่วยเหลือคนพิการ ในมิติของการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงได้ ในประเด็นของการพัฒนาสาธารณูปโภคที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์สร้างมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560-2564) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สามารถเป็นเมืองท่องเที่ยวหรือเมืองเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดกิจกรรมส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism For All) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการเดินทางของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกสภาพร่างกายโดยเฉพาะคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งคนกลุ่มนี้

มีกำลังในการจับจ่ายสูงและชอบแสวงหาประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ขอเพียงมีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดทางกายภาพเหล่านี้ เพื่อให้ทุกคนได้รับความสุขจากการเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ระบุว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและคนพิการต่างเริ่มมีการแสวงหาประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับคนปกติ โดยหลีกเลี่ยงการเป็นภาระให้กับสังคม ขอเพียงให้มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นมารองรับกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวก รวมทั้งความปลอดภัย เพื่อให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง อาคารสถานที่ที่มีลักษณะสากลสำหรับทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ที่เรียกว่า Universal Design มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีความรู้และทักษะในการให้บริการสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างถูกต้องและเหมาะสม การประชาสัมพันธ์ที่พักหรือแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบที่คนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชัดเจน ข้อมูลการท่องเที่ยว การเดินทาง เป็นต้น

กระทรวงการท่องเที่ยวฯ ได้มีนโยบายในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่เมืองท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลชั้นนำของโลก ดังนี้

(1) ให้รวบรวมและจัดทำแผนที่ ระบุแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ยานพาหนะ ที่มีบริการ Friendly Design สำหรับคนทั้งมวล และเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ และสื่อต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด

(2) จัดทำสรุปแพ็คเกจจูงใจ การลดหย่อนภาษี สำหรับภาคเอกชนตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และติดตามการออกกฎกระทรวงเพื่อออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับคนพิการ

(3) จัดทำ 9 เส้นทางท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลของ ททท. ให้เป็นรูปธรรม เริ่มการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ไปจนการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น

(4) ให้ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวสำหรับคนทั้งมวล ให้มีการแจ้งข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องได้รับการซ่อม สร้าง ให้รองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล

(5) ให้ทุกหน่วยงานเตรียมร่วมงาน Friendly Design Expo 2018 โดยต้องนำเสนอการดำเนินการที่เกี่ยวกับ Tourism for All ให้มี Impact มากที่สุด

(6) ให้สำรวจว่ามีคนพิการเป็นมัคคุเทศก์หรือไม่ ถ้าไม่มี อะไรเป็นอุปสรรค เป็นไปได้แค่ไหนที่อนาคตจะให้คนพิการมาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ นำเที่ยวได้

(7) ให้ออกแบบป้าย/สติ๊กเกอร์/สัญลักษณ์สิ่งอำนวยความสะดวก/ห้องน้ำ Friendly Design ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มการใช้งาน ทั้งผู้สูงอายุ คนพิการ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก สตรีมีครรภ์ และคนที่ใช้รถเข็น เพื่อคนทั้งมวล ต้องระวังอย่าให้เกิดความเข้าใจผิดว่าสำหรับคนพิการเท่านั้น

(8) การซ่อม สร้าง สถานที่ออกกำลังกายต่อจากนี้ไป จะต้องมีการสถาปนาเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ Sport for All เชื่อมโยง Tourism for All

2.6 สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของคนพิการ ปัจจัยผลักดันการท่องเที่ยวของคนพิการ คือ ความต้องการภายในตัวบุคคลที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยดึงดูดการท่องเที่ยวของคนพิการ คือ ปัจจัยภายนอกที่มาจากแหล่งท่องเที่ยวซึ่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัย และปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนพิการ คือ ปัจจัยสนับสนุนที่กำหนดความต้องการทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ และด้านราคา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการท่องเที่ยว และด้านการส่งเสริมสวัสดิการคนพิการ ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2562 กับกลุ่มคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ชุด จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จทางด้านสังคมศาสตร์ และอธิบายความหมายของข้อมูลพร้อมสรุปผลการศึกษา โดยมีระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง

3.1.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่าง

การหากรุ่นตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากสถิติของคณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2560 (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคณพิการแห่งชาติ, 2560) พบว่า คณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 61,114 คน

2) ขนาดกรุ่นตัวอย่าง

กรุ่นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร ในการคำนวณหาขนาดกรุ่นตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัยโดยใช้หลักการคำนวณของ Taro Yamane (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2559) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนไว้ร้อยละ 5 (0.05) ดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกรุ่นตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{61,114}{1+61,114(0.05)^2}$$

$$n = 397.39$$

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะใช้กรุ่นตัวอย่างของคณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

3) การเลือกกรุ่นตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มหากรุ่นตัวอย่างซึ่งเป็นคณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีสุ่มกรุ่นตัวอย่างดังนี้

3.1) วิธีการสุ่มกรุ่นตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

โดยจับฉลากเลือกเขตกลุ่มตัวอย่างตามการปกครองเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 เขต จากทั้งหมด 50 เขต เนื่องจากสามารถเคลื่อนไหวและความต้องการทางการท่องเที่ยวและมีโอกาสในการท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มอื่น

3.2) วิธีการกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

กำหนดโควตาในแต่ละเขตที่ได้รับการสุ่มจำนวนเท่า ๆ กัน เขตละ 40 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 400 คน ขนาดของตัวอย่าง แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของคณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร

เขต	ขนาดตัวอย่าง
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	30-40
เขตบางรัก	30-40
เขตห้วยขวาง	30-40
เขตคลองเตย	30-40
เขตบางพลัด	30-40
เขตราษฎร์บูรณะ	30-40
เขตดอนเมือง	30-40
เขตคลองสามวา	30-40
เขตตลิ่งชัน	30-40
เขตลาดกระบัง	30-40
รวม	400

ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอเก็บข้อมูลจากคณพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานครด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงทำการเก็บรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามก่อนนำมาทำการประมวลและวิเคราะห์ผลต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเพื่อสร้าง

เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน จำนวน 54 ข้อ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะคำถาม		จำนวน	ที่มา
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม			
1. เพศ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว (วรพรรณ สังกศรี, 2558: 131)
2. อายุ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	
3. ระดับการศึกษา	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	
4. อาชีพ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	
6. ลักษณะความพิการ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (ธีร์ ตรงจิต พิทักษ์, 2556: 123)
7. สาเหตุความพิการ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	1 ข้อ	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
8. ช่วงอายุที่เกิด ความพิการ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	พฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวของคน พิการทางการเคลื่อนไหว (ธีร์ ตรง จิตพิทักษ์, 2556: 123)
9. การลงทะเบียนคนพิการ	คำถามปลายปิด (Closed end question) แบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ (one choice)	
ตอนที่ 2 ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว		
ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยผลักดันในการ ท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มี ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close end question) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านร่างกายและจิตใจ 2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด 3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม 4. ด้านการพัฒนาตนเอง แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ 1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16 ข้อ	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
<p>10. ต้องการพักผ่อนและผ่อนคลาย</p> <p>11. เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ</p>		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุดดี, 2560)</p> <p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)</p> <p>แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว (Lei Shi, 2010)</p> <p>ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย ณิชัญญา วงละคร (2559)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>
<p>12. เพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน</p>		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุดดี, 2560)</p> <p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)</p> <p>แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว (Shi, 2010)</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
		<p>ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>
13. เพื่อหลบหนีความเครียดจากการทำงาน		แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)
14. ต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัว		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2561)</p> <p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)</p> <p>ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
15. ต้องการรู้จักเพื่อนใหม่ 16. ต้องการพบปะเพื่อนเก่า 17. ต้องการใช้เวลาอยู่กับคนรัก		แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2560) แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว (Shi, 2010) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559)
18. เพื่อพบเจอวัฒนธรรมใหม่ๆ 19. ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม 20. ต้องการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์		ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559) ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)
21. ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น 22. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง		แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2561) แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
		ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ธฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)
23. ต้องการค้นหาตนเอง		แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อูปดี, 2561) แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว (Shi, 2010)
24. เพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง		แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อูปดี, 2561) ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ธฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)
25. ต้องการเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว		แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อูปดี, 2561) แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
ตอนที่ 3 ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว		
<p>ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close end question) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2. ด้านความปลอดภัย 3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก <p>แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 	10 ข้อ	
26. ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว		ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
27. ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2561)</p> <p>แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว (Shi, 2010)</p>
28. ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2561)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ธฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>
29. ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว		<p>แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจ และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ (อิสระ อุปดี, 2561)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ธฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
30. ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว		<p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย Esichaikul (2012)</p> <p>ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>
31. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว		<p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)</p> <p>ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559) ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)</p>
32. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ		<p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012)</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
		ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)
33. มีการจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น		แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณัฐญา วงละคร, 2559) ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)
34. ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว 35. มีระบบรักษาความปลอดภัยของที่พักร		แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในการเดินทางท่องเที่ยวมาประเทศไทย (Esichaikul, 2012) ปัจจัย และกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป (ชฤติมา อัญญาพรสุข, 2558)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว		
<p>ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close end question) ประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการประชาสัมพันธ์ 2. ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ 3. ด้านราคา <p>แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 	14 ข้อ	
<p>36. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>37. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคมออนไลน์</p>		<p>ความสำคัญของปัจจัยการช่วยในการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวคนพิการ (Israeli, 2002)</p> <p>ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศสเปน และออสเตรเลีย (Vila et al., 2015)</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
38. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยหน่วยงานรัฐ		ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (รจิต ไชยเอื้อ, 2559)
39. มีศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว		ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (รจิต ไชยเอื้อ, 2559)
40. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่คนพิการอย่างครบครัน		ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการท่องเที่ยวของคนพิการ (Ray & Ryder, 2003) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศสเปน และออสเตรเลีย (Vila et al., 2015)
41. ผู้ให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการ		ความสำคัญของปัจจัยการช่วยในการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวคนพิการ (Israeli, 2002)
42. สถานที่ท่องเที่ยวมีทางลาดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก 43. มีบริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ		ความสำคัญของปัจจัยการช่วยในการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวคนพิการ (Israeli, 2002) ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการท่องเที่ยวของคนพิการ (Ray & Ryder, 2003)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลักษณะคำถาม	จำนวน	ที่มา
		ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบของ นักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่ (รจิต ไชยเอื้อ, 2559)
44. มีป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ 45. มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ 46. แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น ค่าที่พัก อาหาร โปรแกรมนำเที่ยว 47. ที่พักราคาลดพิเศษสำหรับคนพิการ		ความสำคัญของปัจจัยการช่วยใน การเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวคน พิการ (Israeli, 2002) ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการ ท่องเที่ยวของคนพิการ (Ray & Ryder, 2003)
48. มีแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงจิตสำนึกสำหรับคน พิการ 49. สามารถผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวเป็นงวด ๆ ได้		ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการ ท่องเที่ยวสำหรับคนพิการใน ประเทศสเปน และออสเตรเลีย (Vila et al., 2015)

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close end question) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่
แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามรูปแบบของ Likert's Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน
ระดับความคิดเห็น ดังนี้

เกณฑ์คะแนน

5 คะแนน

4 คะแนน

3 คะแนน

2 คะแนน

1 คะแนน

ระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วย

ไม่แน่ใจ

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
3. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตรวจสอบก่อนนำไปทดลองเก็บข้อมูล
5. ดำเนินการทดลองเก็บข้อมูล (Pre-test) จำนวน 40 คน กับกลุ่มคนพิการที่เคยเดินทางท่องเที่ยวมาแล้ว เพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าที่หาได้จะต้องไม่ต่ำกว่า 0.7 ของแบบสอบถาม (Jump, 1978) ซึ่งผู้วิจัยหาค่าเชื่อมั่น เท่ากับ .952 ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าความเชื่อมั่นตามสูตรของครอนบาค (Cronbach) จากกลุ่มตัวอย่าง 40 คน

Cronbach's Alpha	N of Items
.952	40

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จาก แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สื่อสารสนเทศออนไลน์ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความ วารสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยแจกแบบสอบถามให้กับคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร ช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2562 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

โดยแบ่งออกเป็นคนพิการจากการเคลื่อนไหว ทั้งหมด 10 เขต ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น ลักษณะการเก็บตัวอย่างดังนี้

- งานประชุมสมาคมคนพิการ แห่งประเทศไทย 1 วัน
- งานประชุมนักกีฬาคนพิการ 2 วัน
- งานแสดงสินค้า ส่งเสริมอาชีพคนพิการ กรุงเทพมหานคร 2 วัน

2. จากการเก็บแบบสอบถาม จำนวน 450 ชุด โดยแบ่งออกเป็น เอกสารเสีย จำนวน 50 ชุด ดังนั้นเอกสารที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลวิจัยได้เป็นจำนวน 400 ชุด

3. ผู้วิจัยจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล สรุปผล และเขียนรายงานผลการวิจัยต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัย ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และความสมบูรณ์ของคำตอบแต่ละฉบับ
2. ลงรหัสของข้อมูล แล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (General Coding Form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูลเพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์
3. นำแบบสอบถามวิเคราะห์ประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติแล้ววิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกได้ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายคุณลักษณะทั่วไปของข้อมูลส่วนบุคคลของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency Statistics) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว และระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อวัดปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่ส่งผลต่อปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวและปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยว

4. ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ได้จากคำถามปลายเปิดได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการจัดจำแนกประเภทข้อความที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้อยู่ในประเภทเดียวกัน จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำไปเก็บแบบสอบถามจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ชุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.2 ผลของการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.3 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

4.4 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์สถานภาพโดยทั่วไปของข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะความพิการ สาเหตุความพิการ ช่วงอายุที่เกิดความพิการ และการลงทะเบียนคนพิการ ได้ผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะความพิการ สาเหตุความพิการ ช่วงอายุที่เกิดความพิการ และการลงทะเบียนคนพิการ

(n = 400)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	168	42.00
หญิง	232	58.00
รวม	400	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	134	33.50
26-35 ปี	108	27.00
36-45 ปี	80	20.00
46-55 ปี	54	13.50
56 ปีขึ้นไป	24	6.00
รวม	400	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	302	75.50
ปริญญาตรี	86	21.50
ปริญญาโท	6	1.50
ปริญญาเอก	6	1.50
รวม	400	100.00
4. อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	137	34.25
อาชีพอิสระ	166	41.50
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	24	6.00
รับราชการ	18	4.50
นิสิต/นักศึกษา	55	13.75
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 400)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้		
ต่ำกว่า 15,000	283	70.75
15,001 - 20,000 บาท	70	17.50
20,001 - 30,000 บาท	29	7.25
40,001 - 50,000 บาท	6	1.50
50,000 บาท ขึ้นไป	12	3.00
รวม	400	100.00
6. ลักษณะความพิการ		
แขนขาตั้งแต่ระดับ	13	3.25
ข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง		
อัมพาตท่อนล่าง	98	24.50
แขนอ่อนแรง	12	3.00
ขาอ่อนแรง	204	51.00
อัมพาตครึ่งซีก	6	1.50
ขาขาตั้งแต่ระดับข้อเท้า	67	16.75
ขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง		
รวม	400	100.00
7. สาเหตุความพิการ		
อุบัติเหตุ	104	26.00
โรคติดต่อ เช่น โปลิโอ	161	40.25
ไม่ทราบสาเหตุ	25	6.25
โรคไม่ติดต่อ เช่น	63	15.75
เบาหวาน ข้ออักเสบ...		
กรรมพันธุ์	47	11.75
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 400)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. ช่วงอายุที่เกิดความพิการ		
ตั้งแต่เกิด	131	32.75
1-10 ปี	141	35.25
11-20 ปี	73	18.25
21-30 ปี	25	6.25
31-40 ปี	18	4.50
40 ปีขึ้นไป	12	3.00
รวม	400	100.00
9. การลงทะเบียนคนพิการ		
ลงทะเบียน	278	69.50
ไม่ได้ลงทะเบียน	122	30.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. เพศ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 ตามลำดับ

2. อายุ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 อายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อ

พิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 ระดับการศึกษาปริญญาโทมีจำนวนเท่ากับระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

4. อาชีพ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 รองลงมาคือ นิสิต/นักศึกษา จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

5. รายได้ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.75 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 มีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และมีรายได้ระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

6. ลักษณะความพิการ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามลักษณะความพิการ พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะขาอ่อนแรง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมาคือ อัมพาตท่อนล่าง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ขาขาดตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 แขนขาดตั้งแต่ระดับข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 แขนอ่อนแรง จำนวน 12 คน และอัมพาตครึ่งซีก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

7. สาเหตุความพิการ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามสาเหตุความพิการ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความพิการจากการเป็นโรคติดต่อ เช่น โปლიโอ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมาคือ อุบัติจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 โรคไม่ติดต่อ เช่น เบาหวาน ข้ออักเสบ เป็นต้น จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75

กรรมพันธุ์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 และไม่ทราบสาเหตุ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ตามลำดับ

8. ช่วงอายุที่เกิดความพิการ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุที่เกิดความพิการ พบว่า ส่วนใหญ่เกิดความพิการระหว่างอายุ 1 – 10 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมาพิการตั้งแต่เกิด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 พิการระหว่างอายุ 11 – 20 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 พิการระหว่างอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 พิการระหว่างอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และพิการตั้งแต่อายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

9. การลงทะเบียนคนพิการ แสดงให้เห็นว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามการลงทะเบียนคนพิการ พบว่า ส่วนใหญ่ลงทะเบียนคนพิการจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และไม่ได้ลงทะเบียนคนพิการ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ตามลำดับ

4.2 ผลของการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล จากเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะความพิการ สาเหตุความพิการ ช่วงอายุที่เกิดความพิการ เป็นปัจจัยสำคัญ โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ และด้านราคา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.2 – 4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประชาสัมพันธ์	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	4.24	.819	.864
มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.37	.695	.876
มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยหน่วยงานรัฐ	4.30	.937	.886
รวม	4.30	.678	.763

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครในด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .678)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .695) มากที่สุด รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยหน่วยงานรัฐ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .937) และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .819) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ

ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
มีศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	4.30	.798	.976
แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่คนพิการอย่างครบครัน	4.38	1.008	.962
ผู้ให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการดูแล	4.36	.989	.961
นักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการ			
สถานที่ท่องเที่ยวมีทางลาดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก	4.48	.890	.965
มีบริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ	4.40	1.009	.965
มีป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ	4.54	.797	.963
มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ	4.56	.796	.964
รวม	4.43	.807	.958

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครในด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .807)

หากพิจารณารายชื่อย่อย พบว่า มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .796) มากที่สุด รองลงมาคือ มีป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .797) สถานที่ท่องเที่ยวที่มีทางลาดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .890) มีบริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 1.009) แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่คนพิการอย่างครบครัน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 1.008) ผู้ให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .989) และมีศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .798) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านราคา

ด้านราคา	$\bar{x}$	S.D.	Cronbach's alpha
แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น ค่าที่พัก อาหาร โปรแกรมนำเที่ยว	4.50	.753	.734
ที่พักราคาลดพิเศษสำหรับคนพิการ	4.46	.906	.711
มีแพ็คเกจการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการ	4.39	.938	.706
สามารถผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวเป็นงวด ๆ ได้	4.08	1.239	.939
รวม	4.36	.627	.662

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครในด้านราคาอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .627)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น ค่าที่พัก อาหาร โปรแกรมนำเที่ยว ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = .753) มากที่สุด รองลงมาคือ ที่พักราคาลดพิเศษสำหรับคนพิการ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = .906) มีแพ็คเกจการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = .938) และสามารถผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวเป็นงวด ๆ ได้ ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 1.239) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ด้านประชาสัมพันธ์	4.30	.678	.944
ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ	4.43	.807	.880
ด้านราคา	4.36	.687	.893
รวม	4.36	.627	.828

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .807) มากที่สุด รองลงมาคือด้านราคา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .687) และด้านประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .678) ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.6 – 4.10

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านร่างกายและจิตใจ

ด้านร่างกายและจิตใจ	$\bar{x}$	S.D.	Cronbach's alpha
เพื่อพักผ่อนและผ่อนคลาย	4.53	.721	.840
เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ	4.30	.858	.848
เพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน	3.47	1.315	.815
เพื่อหลบหนีความเครียดจากการทำงาน	4.10	1.074	.792
รวม	4.10	0.760	.735

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครด้านร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = .760)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า เพื่อพักผ่อนและผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .721) มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = .858) เพื่อหลบหนีความเครียดจากการทำงาน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 1.074) และเพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 1.315) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด

ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด	$\bar{x}$	S.D.	Cronbach's alpha
เพื่อท่องเที่ยวกับครอบครัว	4.52	.637	.857
เพื่อรู้จักเพื่อนใหม่	4.00	.980	.751
เพื่อพบปะเพื่อนเก่า	3.88	1.071	.737
เพื่อใช้เวลากับคนรัก	4.18	.895	.794
รวม	4.14	0.651	.682

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .651)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า เพื่อท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .637) มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อใช้เวลากับคนรัก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .895) เพื่อรู้จักเพื่อนใหม่ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .980) และเพื่อพบปะเพื่อนเก่า ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.071) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านสังคมและวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
เพื่อพบเจอวัฒนธรรมใหม่ ๆ	4.20	.901	.918
เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม	4.03	1.057	.926
เพื่อเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์	4.03	1.024	.913
เพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น	3.98	1.075	.955
รวม	4.06	0.885	.894

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .885)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า เพื่อพบเจอวัฒนธรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .901) มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 1.024) เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 1.057) และเพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.075) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการพัฒนาตนเอง

ด้านการพัฒนาตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง	4.32	.853	.856
เพื่อค้นหาตนเอง	4.23	.816	.843
เพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง	4.18	.848	.857
เพื่อเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว	4.36	.878	.890
รวม	4.27	0.666	.791

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .666)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า เพื่อเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .878) มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .853) เพื่อค้นหาตนเอง ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .816) และเพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = .848) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

แรงจูงใจปัจจัยผลักดัน	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ด้านร่างกายและจิตใจ	4.10	0.760	.923
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด	4.14	0.651	.896
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	4.06	0.885	.840
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.27	0.666	.845
รวม	4.14	0.601	.819

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมแรงงูใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .666) มากที่สุด รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .651) ด้านร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .760) และด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .885) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์แรงงูใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัย โดยมีปัจจัยแรงงูใจส่วนใหญ่มาจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เป็นลักษณะขาอ่อนแรงลำบากต่อการเดินทางซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรคติดต่อและประสพการณ์พิการตั้งแต่แรกเกิดถึง 10 ปี เป็นเพศหญิงที่อายุต่ำกว่า 26 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและประกอบอาชีพอิสระซึ่งรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงูใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านแหล่งท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.28	.827	.895
ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว	4.43	.769	.878
ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว	4.47	.704	.878
ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.28	.891	.887
รวม	4.36	.649	.827

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .649)

หากพิจารณารายช้อย่อย พบว่า ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .704) มากที่สุด รองลงมาคือ ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .769) ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .827) และชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .891) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	4.27	.924	.927
กิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.31	.884	.926
มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.12	1.039	.922
มีการจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.13	.934	.910
รวม	4.21	.814	.883

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .814)

หากพิจารณารายช้อย่อย พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .884) มากที่สุด รองลงมาคือ ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .924) มีการจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .934) และมีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 1.039) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	4.34	.929	.934
สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.43	.753	.948
รวม	4.39	.757	.753

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมแรงงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .757)

หากพิจารณารายข้อย่อย พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .753) มากที่สุด รองลงมาคือ ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .929) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยแรงงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

แรงงใจปัจจัยดึงดูด	$\bar{X}$	S.D.	Cronbach's alpha
ด้านแหล่งท่องเที่ยว	4.36	.649	.917
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.21	.814	.895
ด้านความปลอดภัย	4.39	.757	.953
รวม	4.32	.656	.857

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมแรงงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .757)

มากที่สุด รองลงมาคือด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .649) และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .814) ตามลำดับ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มากกว่า 2 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

Dependent Variable แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

Prediction : ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of The Estimate	Durbin-Watson
1	.720	.518	.514	.41146	1.838
Analysis of Variance	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	71.987	3	23.996	141.738	.000
Residual	67.042	396	.169		
Total	139.029	399			

ที่ 4.15 (ต่อ)

Explanation : Variables in the Equation

Independent Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ด้านการประชาสัมพันธ์	.676	.037	.776	18.326	.000**
ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ	.002	.044	.002	.037	.971
ด้านราคา	-.118	.049	-.138	-2.395	.017*
ค่าคงที่ (constant)	1.825	.153		11.917	.000

Collinearity Diagnostics	Tolerance	Variable Inflation	
		Factor	Condition Index
ด้านการประชาสัมพันธ์	.679	1.473	14.825
ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ	.332	3.011	18.008
ด้านราคา	.368	2.716	27.085
ค่าคงที่ (constant)			1.000

สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4$$

โดยที่ Y คือ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่
อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

X₁ คือ ด้านการประชาสัมพันธ์

X₂ คือ ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ

X₃ คือ ด้านราคา

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า สมการถดถอยที่สร้างขึ้นนี้ตัวแปรอิสระ
จำนวน 2 ตัวสามารถอธิบายตัวแปรในภาพรวมจากค่า Adjusted R Square อธิบายได้ว่า ตัวแปร

อิสระจำนวน 2 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 51.4 เหลืออีกร้อยละ 49.6 อธิบายได้ด้วยตัวแปรอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการนี้

$$\hat{Y} = 1.825 + 0.676X_1 + -0.118 X_3$$

(11.917)**   (18.326)**   (-2.395)**

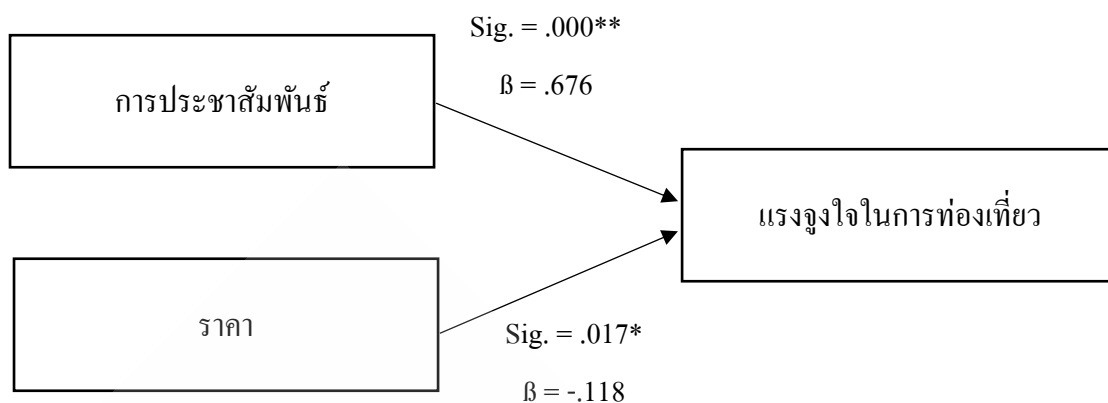
หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t statistic

** นัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ซึ่งอธิบายได้ว่า ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งหมายความว่า หากคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีการรับรู้จากการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย ก็จะส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นตามด้วย 67.6%

ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ด้านราคามีอิทธิพลทางลบต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งหมายความว่า หากคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีการรับรู้ด้านราคาเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย ก็จะส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครลดลง 11.8%

ดังนั้น ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว 2 ด้าน มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร(2) เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพมหานคร และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ชุด จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency Statistics) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 26 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพอิสระ มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีลักษณะความพิการขาอ่อนแรง มีสาเหตุความพิการมาจากโรคติดต่อ คือ โปลิโอ มีช่วงอายุที่เกิดความพิการตั้งแต่ 1-10 ปี และส่วนใหญ่ได้ลงทะเบียนคนพิการแล้ว

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ และด้านราคา สามารถเขียนอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนพิการที่มีช่วงอายุน้อย เป็นคนรุ่นใหม่ที่สามารถใช้และเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ (social media) มากกว่าคนรุ่นเก่า ในขณะที่การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยหน่วยงานรัฐ และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรจัดผลิตภัณฑ์เนื้อหา (Content) ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว สำหรับคนพิการผ่านสื่อทางออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ โดยควรมีเนื้อหาที่ทันสมัยหรือคนที่มีชื่อเสียง (Influencer) ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดกิจกรรมออนไลน์ ให้คนพิการให้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมลุ้นส่วนลดห้องพัก อาจจะรวมไปถึง การแสดงความคิดเห็นเพื่อแข่งขันให้ได้ที่พักแบบสมนาคุณ

2. การมีที่จอดรถสำหรับคนพิการเป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจท่องเที่ยวด้านความพร้อมมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสาเหตุความพิการมาจากโรคติดต่อ คือ โปลิโอ จึงทำให้ลำบากในการเดิน อาจกล่าวโดยรวมแล้วคนพิการส่วนใหญ่ของประเทศเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว หากสถานที่ท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนพิการ ก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจ การมีป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ มีทางลาดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และมีบริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่คนพิการอย่างครบครัน มีบริการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยวคนพิการ และการมีศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ก็จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจท่องเที่ยวด้านความพร้อมรองลงมาตามลำดับ สิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และคุณค่าทางจิตินที่จะส่งเสริมให้ตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรจัดให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ และมีมาตรการให้จอดได้เฉพาะคนพิการเท่านั้น

3. แหล่งท่องเที่ยวควรมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าโปรแกรมนำเที่ยวเป็นปัจจัยส่งเสริมเป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจท่องเที่ยวด้านราคามากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จึงต้องการให้มีค่าบริการต่างๆ ที่

เหมาะสมเพื่อความคุ้มค่าสำหรับคนพิการที่มีรายได้น้อย ในขณะที่ที่พักอาศัยพิเศษสำหรับคนพิการ การมีแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับคนพิการ และสามารถผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวเป็นงวดๆ ได้ เป็นปัจจัยส่งเสริมเป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจท่องเที่ยวด้านราคารองลงมาตามลำดับ ดังนั้นกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการควรมีงบประมาณจัดสรรเป็นสวัสดิการให้กับคนพิการ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรขอความร่วมมือกับสมาคมโรงแรมไทยในการกำหนดค่าที่พัก อาหาร และโปรแกรมนำเที่ยวให้เหมาะสมสำหรับคนพิการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว

5.1.3 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านร่างกายและจิตใจเนื่องจากต้องการพักผ่อนและผ่อนคลายมากที่สุด ในขณะการท่องเที่ยวที่เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ เพื่อหลบหนีความเครียดจากการทำงาน และเพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน เป็นแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านร่างกายและจิตใจที่รองลงมาตามลำดับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระและสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดปี จึงมีเหตุผลในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและผ่อนคลายมากกว่าเหตุผลอื่นๆ ดังนั้นทางโรงแรมควรจัดให้มีการส่งเสริมการตลาดในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว (Low season) เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและรองรับคนพิการในกลุ่มนี้

2. คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านความต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัวมากที่สุด ในขณะที่ต้องการใช้เวลาอยู่กับคนรัก ต้องการรู้จักเพื่อนใหม่ และต้องการพบปะเพื่อนเก่า เป็นแรงจูงใจปัจจัยผลักดันรองลงมาตามลำดับ เนื่องจากการท่องเที่ยวกับครอบครัวจะทำให้คนพิการเกิดช่วงเวลาที่ยืดหยุ่น มีความทรงจำที่ดี และสร้างความสัมพันธ์ที่ผูกพันกับครอบครัว ดังนั้นโรงแรมและแหล่งที่พักควรเน้นการทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบเน้นครอบครัว

3. คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อพบเจอวัฒนธรรมใหม่ๆ มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี เป็นคนรุ่นใหม่ที่ต้องการมีสังคมและวัฒนธรรมใหม่ๆ เพื่อ

การเรียนรู้ ในขณะที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ต้องการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ และต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น เป็นแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมรองลงมาตามลำดับ

4. คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านการพัฒนาตนเองเพราะต้องการเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จึงมีความต้องการประสบการณ์ท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในขณะที่เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง ต้องการค้นหาตนเอง และเพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวด้านการพัฒนาตนเองรองลงมาตามลำดับ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จึงควรมีการบรรยาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับคนพิการ

5.1.4 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาพบว่า ปัจจัยดึงดูดที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการ คือ 1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 3 ด้านความปลอดภัย ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียนอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรมีการส่งเสริม และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวควรมีมาตรการรักษาความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวอยู่เสมอ แหล่งท่องเที่ยวและที่พักโรงแรมควรมีมุมที่ตกแต่งไว้สำหรับการถ่ายรูปอย่างสวยงาม และผู้เข้าพักสามารถแชร์ภาพ เนื่องจากคนพิการได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2. การท่องเที่ยวจากกิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น และมีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของรูปแบบ วัฒนธรรม และประเพณีให้แตกต่างและไม่ซ้ำกันในแต่ละจังหวัดและแหล่งท่องเที่ยว

3. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมีลักษณะความพิการขาอ่อนแรง การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยจะทำให้เกิดความสบายใจระหว่างท่องเที่ยว รองลงมาคือความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นควรมีข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แจกจ่ายให้คนพิการทราบ

5.1.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1) ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนอธิบายได้ดังนี้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าหากพิจารณาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ว่า ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ และด้านราคามีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้วิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับ สมมติฐานรอง (H_1) กล่าวคือ ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุด เนื่องจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวถือว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความต้องการเหมือนกับคนทั่วไปในสังคม มีวิถีชีวิตมิได้แตกต่างอะไรกับคนในสังคม หากแต่ความบกพร่องทางกายนั้นอาจส่งผลให้การเข้าถึงในหลาย ๆ กิจกรรมนั้น มีอุปสรรคอยู่บ้าง ดังนั้นความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียมกับคนทุกคนในสังคม (พิทักษ์ ศิริวงศ์ และปัทมอร เล็งแดง, 2554) หากแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มี

การเตรียมสถานที่ หรือเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวคนพิการมากนัก ทำให้การเข้าถึงและเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้โดยลำบาก จะทำให้คนพิการไม่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bowtell (2015) พบว่า คนพิการมากกว่าร้อยละ 25 ในยุโรปเลือกที่จะไม่เดินทางท่องเที่ยวเพราะมีข้อจำกัดในเรื่องการเดินทางท่องเที่ยว

ส่วนปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวน้อยที่สุด เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้คนพิการเดินทางท่องเที่ยว ประกอบกับผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่มีส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เป็นการเผยแพร่ข่าวสารการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ ซึ่งการนำเสนอข่าวสารจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (นุชนารถ ว่องธวัชชัย, 2549) สอดคล้องกับผลการศึกษาของกัลยา สว่างคง (2561) พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวใดบ้างที่พร้อมจะรองรับคนพิการ

นอกจากนี้จากการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า ปัจจัยด้านราคา มีอิทธิพลทางลบต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่ อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งหมายความว่า หากคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีการรับรู้ด้านราคาลดลงก็จะทำให้มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวมักจะมีการวางแผนก่อนการเดินทางอยู่เสมอ การพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวตลอดรายการ เช่น ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายซื้อของที่ระลึก ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542) แต่ถ้าหากราคา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่คุ้มค่า หรือมีราคาสูงมากเกินไป จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยว การกำหนดราคาสำหรับการท่องเที่ยวจึงต้องคำนึงถึงคุณค่าในมุมมองของนักท่องเที่ยว และต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวว่ามีมากน้อยแค่ไหน จึงจะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวได้ (มัทนี คำสำราญ, 2558)

5.2.2 ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษา พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านปัจจัยผลักดันโดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากการท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อคนพิการนั้น เมื่อคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้ไปท่องเที่ยวก็จะเกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้เรียนรู้สังคม

ภายนอกได้ประสบการณ์ และยังได้ผ่อนคลายความเครียด จึงทำให้มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยว (ซีร์ ตรงจิตพิทักษ์, 2556) โดยพบว่ามีความตั้งใจด้านการพัฒนาตนเองมากที่สุด เนื่องจากคนพิการมีความสนใจในการเรียนรู้โลกกว้าง ต้องการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เพื่อค้นหาตนเอง และยังเป็น การเพิ่มประสบการณ์ในการท่องเที่ยว (อิสระ อุปดี, 2561) รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด เนื่องจากการเดินทางของคนพิการมักจะไม่ได้เดินทางโดยลำพังแต่จะต้องมีผู้ร่วมเดินทางด้วยเสมอ (กัลยา สว่างคง และพิทักษ์ ศิริวงศ์, 2560) ซึ่งการเดินทางเป็นกลุ่ม หรือการเดินทางกับครอบครัวทำให้เกิดการใกล้ชิด ได้เรียนรู้นิสัยมากขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกัน เป็นการสานความสัมพันธ์ในครอบครัวได้เป็นอย่างดี (ปราโมชน์ รอดจรัส, 2550) สอดคล้องกับผลการศึกษาของปีทมอร์ เติ้งแดง (2552) พบว่า การที่คนพิการจะมีความสุขกับการท่องเที่ยวได้นั้นจะต้องมีเพื่อนร่วมทางอย่างน้อย 1 คน สำหรับการให้ความช่วยเหลือบางอย่าง หรืออย่างน้อยเพื่อเดินทางจะช่วยเก็บภาพความทรงจำแห่งความสุขเพื่อเป็นแรงใจในการท่องเที่ยวครั้งต่อไป

ขณะที่ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีแรงจูงใจน้อยที่สุด เนื่องจากรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องสังคมและวัฒนธรรมมักจะเป็นการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศึกษาวิถีชีวิต เรียนรู้วัฒนธรรม ต้องมีการทำกิจกรรม ซึ่งคนพิการทางการเคลื่อนไหวมักมีข้อจำกัดทางร่างกาย จึงสนใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นความสวยงาม เช่นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซีร์ ตรงจิตพิทักษ์ (2556) พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีความชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน

5.2.3 ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษา พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านปัจจัยดึงดูดโดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทยมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะน่าประทับใจ มีเอกลักษณ์ เนื่องมาจากมีความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งปลาชนิดต่าง ๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้นานาชนิด หรือความงดงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ทะเลสาบ รีสอร์ท เป็นต้น เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยมากที่สุด เนื่องจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีอุปสรรคทางด้านร่างกาย ดังนั้นจึงต้องการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2557) ที่กล่าวว่า ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวจะกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว แต่ถ้านักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือถูกคุกคามในแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เกิดความรู้สึกเชิงลบต่อแหล่งท่องเที่ยวได้ และเป็นผลให้การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นลดลง

รองลงมาคือด้านแหล่งท่องเที่ยวเพราะว่าประเทศไทยมีความโดดเด่นในเรื่องของการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นใหม่ตลอด เหมาะแก่การพักผ่อน หย่อนใจ (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552)

ขณะที่ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีแรงจูงใจน้อยที่สุด เนื่องจากคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีข้อจำกัดทางร่างกาย ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นสำหรับคนพิการ หรือใช้เครื่องช่วยในการเคลื่อนไหว กิจกรรมการท่องเที่ยวเหล่านั้นอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการทางการเคลื่อนไหว และมักจะเน้นแหล่งท่องเที่ยวที่จัดกิจกรรมที่เน้นกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม และกิจกรรมนั้นต้องสอดคล้องกับความสามารถของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (สุวิรัตน์ชัย โสภณศิริ, 2554) สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ (2556) พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวเลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม เพราะว่าการท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ได้ความสนุกเพลิดเพลินแล้วในแหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่งมักจะแฝงไปด้วยกิจกรรมที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เช่น การสาธิตการทำเทียนหอมและให้นักท่องเที่ยวทำตาม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นนั้นจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลจากการศึกษาที่พบว่าปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยผลจากการศึกษานั้นสามารถนำไปวางแผนพัฒนาแหล่งการท่องเที่ยวเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวกกลุ่มคนพิการ และทำให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น

1.1 ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด เป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชัดเจน เช่นการรีวิวการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการผ่าน VDO หรือ YOUTUBE มีข้อมูลต่างๆในการท่องเที่ยว การเดินทาง เป็นต้น

1.2 ด้านความพร้อมในการรับรองกลุ่มคนพิการ พบว่า ที่จอดรถสำหรับคนพิการ เป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรจัดหาที่จอดรถสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย ควรบูรณาการความร่วมมือในการวางแผนผัง การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะในการเดินทางท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลและการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม รวมถึงการเร่งรัดและควบคุมให้สถานบริการต่าง ๆ ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

1.3 ด้านราคา พบว่า แหล่งท่องเที่ยวควรมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ เช่น มีราคาดพิเศษสำหรับคนพิการและครอบครัว เพื่อให้ถูกกว่าราคารักท่องเที่ยวทั่วไป สำหรับค่าที่พัก อาหาร โปรแกรมนำเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาในการกำหนดราคาค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากขึ้น

2. ผลจากการศึกษาที่พบว่า แรงจูงใจปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด จะเห็นได้ว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้แสดงออกว่าความพิการไม่ใช่อุปสรรคสำคัญในการท่องเที่ยว โดยแม้ว่าจะมีความพิการแต่ก็ยังมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเหมือนกับคนอื่น ๆ ทั่วไป

2.1 ด้านร่างกายและจิตใจ พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครต้องการพักผ่อนและผ่อนคลายมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็นคนพิการ เพื่อสะดวกในการขึ้น-ลง ตามสถานที่ต่างๆ ห้องน้ำสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และเพียงพอที่จะรองรับคนพิการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกตามสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก เพื่อคนพิการสามารถเข้าถึงและสามารถเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนได้อย่างแท้จริง

2.2 ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมที่สามารถทำกิจกรรมทั้งครอบครัวได้ เช่นการจัดโปรโมชัน สำหรับครอบครัวคนพิการ หรือ โครงการเที่ยวภาคคนพิการด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะ มีสิทธิพิเศษสำหรับครอบครัวที่มีคนพิการไปพักด้วย โดยคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวมากับครอบครัว เนื่องจากมีความจำเป็นที่ต้องมีคนดูแลอย่างใกล้ชิด

2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครต้องการพบเจอวัฒนธรรมใหม่ ๆ มากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาการบริการที่เข้าถึงถึงประโยชน์และความสะดวกสบายให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้เข้าถึง เช่นงานประเพณีในแต่ละพื้นที่ ควรมีกิจกรรมที่รองรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวให้สามารถร่วมกิจกรรมต่างๆได้ และควรมีกิจกรรมที่ส่งผลให้คนพิการ เข้าใจถึงวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมของแต่ละพื้นที่

2.4 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครต้องการเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว เป็นต้น ควรกำหนดนโยบายเพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้มีโอกาสเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ สามารถลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป และกิจกรรมต่างๆควรคำนึงถึงการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของคนพิการ ให้เท่าเทียมกับคนทั่วไปเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองในการท่องเที่ยวให้กับคนพิการทางการเคลื่อนไหว รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวควรจะมีการให้ข้อมูลรายละเอียด เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

3. ผลจากการศึกษาที่พบว่า แรงจูงใจปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงดีมาก ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐควรตระหนักในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวก รวมทั้งความปลอดภัยสูง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง และมีหน้าที่จัดบริการพื้นฐานแก่ประชาชน ต้องตระหนักถึงความต้องการของคนพิการ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อครอบคลุมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ตลอดจนให้ความสำคัญด้านสาธารณูปโภค เช่น อาคารสถานที่ให้มีลักษณะสากลสำหรับพิการ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ที่เรียกว่า Universal Design เพื่อเป็นการรองรับในการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะได้สามารถจัดการการให้บริการและทำธุรกิจได้โดยมีกลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ก็จะทำให้คนพิการนั้นสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ได้เหมือนกับคนสังคมอย่างมีความสุข

3.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด โดยความมั่งคั่งของแหล่งท่องเที่ยวทำให้ต้องการมาท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม และควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวต่อคนพิการทางการเคลื่อนไหว

3.2 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับกิจกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุด โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทำให้ต้องการมาท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกรรมให้มีหลากหลาย และเอื้ออำนวยให้ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ และอาจมีอุปกรณ์ หรือผู้ช่วย หรือผู้ให้บริการในกิจกรรมนั้น ๆ

3.3 ด้านความปลอดภัย พบว่า โดยภาพรวมคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับความปลอดภัย โดยสถานที่ท่องเที่ยวมีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยทำให้ต้องการมาท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวควรพัฒนาการบริการ ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการ ควรมีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย รวมไปถึงการพัฒนาสิ่งบริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่เหมาะสมและทันสมัยเพื่อคนพิการแต่ละประเภท เช่น ป้ายอธิบายต่าง ๆ มีทางเดินวอร์คเกอร์สำหรับคนพิการ มีบริการรถกอล์ฟ มีรถรางบริการรับส่งคนพิการ เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในภาคส่วนขององค์กรเอกชนที่สนับสนุน และสามารถจัดกิจกรรมเพื่อสังคมหรือ Corporate Social Responsibility (CSR) ให้กับการท่องเที่ยวของคนพิการ

2. ควรมีการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการทางด้านการท่องเที่ยวของคนพิการ เช่น สถานที่ที่คนพิการต้องการไป ระยะเวลาการท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ความต้องการอะไรบ้างที่จะอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกเฉพาะคนพิการแต่ละกลุ่ม เป็นต้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวยังเป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ จึงยังมีความต้องการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มคนพิการ กับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษทางกายภาพ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยส่งเสริมในการท่องเที่ยวอันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลและการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). *ความหมายของการท่องเที่ยว*. สืบค้น 24 เมษายน 2561

จาก <http://thai.tourismthailand.org>.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). *รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย*. สืบค้น 18 เมษายน 2561 จาก

http://dep.go.th/sites/default/files/files/news/Report_PWDS_SEP2559.pdf.

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2544). *ระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ว่าด้วยมาตรฐานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ พ.ศ. 2544*.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561). *สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2560*. สืบค้นจาก

https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=414&filename=index.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2559). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัลยา สว่างคง. (2561). การจัดนำเที่ยวสำหรับคนพิการในมุมมองของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว.

Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(3), 2937 – 2949.

กุดวรา สุวรรณพิมล. (2556). *หลักการมัคคุเทศก์*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

เกศรา สุขเพชร และวรัชต์ มัชฌมบุรุษ. (2553). *การพัฒนาเส้นทางกรท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาพื้นที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะและชุมชนรอบจังหวัดลำปาง*. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา. (2552). *การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักษ์ในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. (2544). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นันทัช วรรณถนอม. (2552). *อุตสาหกรรมกรท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

จิตติกันต์ นิยมอดุลย์. (2553). *ความต้องการของคนพิการต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเข้าถึงบริการทางสังคม : กรณีศึกษาอำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ณัฐญา วงละคร. (2559). *การวิเคราะห์แรงจูงใจในการเดินทางของผู้สูงอายุในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ภัททิศรี โชคอนันต์ตระกูล. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชฤติมา อัญญาพรสุข. (2558). *ปัจจัยและกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวยุโรป* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรม). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธีร์ ตรงจิตพิทักษ์. (2556). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภัสนันท์ วินิจวรกิจกุล. (2558). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- นุชนารถ ว่องรัชชัย. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมการณ์ซื้อของนักท่องเที่ยว*. *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*, 1(15), 84 – 96.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2556). *การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ปกาศิต พันธุ์เพ็ง. (2553). *แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมอร เสี่ยงแดง. (2552). *การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. (2550).

- พิทักษ์ ศิริวงศ์ และปัทมอร เล็งแดง. (2554). การท่องเที่ยวของผู้พิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย. *Veridian E-Journal*, 4(2), 221-228.
- เพชรรัตน์ วิริยะสืบพงศ์. (2558). การจัดการการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางหู. *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 3(1), 89-104.
- มัทนี คำสำราญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของชาวมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร(การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ. (2556). สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกาย และการเคลื่อนไหว. สืบค้น 26 เมษายน 2561 จาก <http://www.fec1954.org/disability/content/reasonandprotect.html>
- รจิต ไชยเอื้อ. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- รัตนากรณ์ มหาศรานนท์. (2546). แรงจูงใจและสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงสังคมวิทยา. *วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี*, 3(1), 21-37.
- ราณี อธิชัยกุล. (2550). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2553). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2561). แรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วรพรรณ สัจด์ศรี. (2558). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรอุฒิ เจริญศิริ. (2549). ลักษณะของคนพิการทางร่างกาย การเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ. สืบค้น 26 เมษายน 2561 จาก <http://www.bangkokhealth.com/index.php/health-system/brain/1802>.

- ศศิธร ศิริบุษยา. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทย กรณีเปรียบเทียบนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและเอเชีย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริชัย กาญจนโกภาส. (2557). *แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. (2550). *หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลำราย เมฆวรวิ. (2550). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีตลาดน้ำตลิ่งชัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สันติ เกียรติวรรณ. (2558). *แรงจูงใจในการเลือกใช้บริการสวนน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตา อยู่คงศักดิ์. (2550). *แรงจูงใจ ค่านิยม ความเชื่อและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความศรัทธาต่อวัดมณฑลจตุคามรามเทพ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน. (2560). *การศึกษาข้อจำกัดทางการท่องเที่ยวและความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 20(1), 298-312.
- สุริรัตน์ เตชะทวิวรรณ. (2555). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- แสงเดือน รตินธร. (2555). *ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนในการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทย*. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 18(2), 84-104.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560). *การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ.

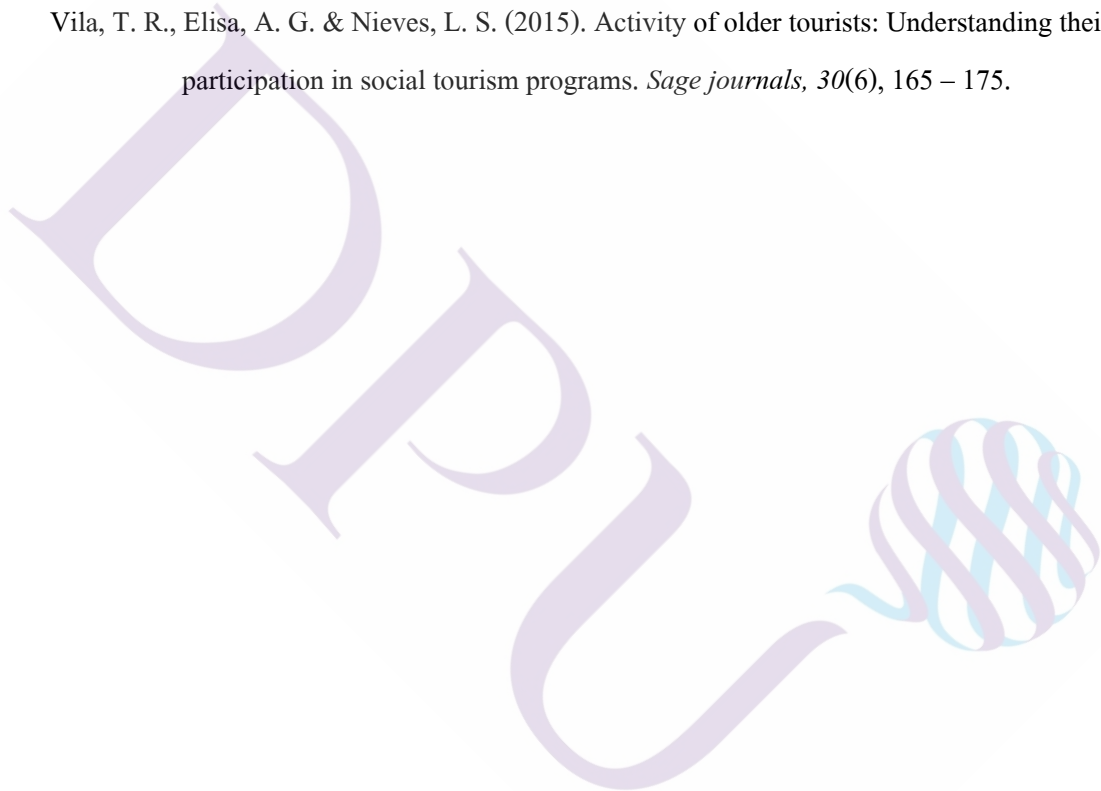

- อิสระ อุปดี. (2561). *แรงจูงใจ การเปิดรับข่าวสาร การตัดสินใจและรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของผู้พิการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำไพพรรณ รัตนปาลี. (2550). *แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อุดม เขยทิวังค์. (2548). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.

ภาษาต่างประเทศ

- Alister and Geoffrey. (1983). *Pull and push factors in tourism*. London: Longman.
- Andrew, K. (2014). *Tourist Motivation to Visit Theme Parks-A Case of Europa Park*. Switzerland: Hotel and Tourism management operation.
- Bi, Y., J.A., & Cole, S.T. (2007). Accessibility and Attitudinal Barriers Encountered by Chinese Travellers with Physical Disabilities. *International Journal of Tourism Research*, 11(3), 217 – 226.
- Bowtell, J. (2015). Assessing the value and market attractiveness of the accessible tourism industry in Europe: a focus on major travel and leisure companies. *Journal of Tourism Futures*, 1(3), 203-222.
- Burnett, J.J., & Baker, H.B. (2001). *Assessing the Travel-Related Behaviors of the Mobility-Disabled Consumer*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Cromton, L. (1979). Motivations for pleasure vacation. *Annals of tourism research*, 6(4), 408-424.
- Dann, G. (1977). Anomie, eco-enhancement and tourism. *Annual of tourism research*, 4, 184-194.
- Dann, G. (1981). Tourist motivation: An appraisal. *Annals of tourism research*, 8, 187-219.
- Esichaikul, R. (2012). Travel motivations, behavior and requirements of European senior tourists to Thailand. *Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*, 10(2), 47-58.
- Israeli, A. A. (2002). A preliminary investigation of the importance of site accessibility factors for disabled tourists. *Journal of Travel Research*, 41(1), 101-104
- Middleton, V. C. (1994). *Marketing in Travel and Tourism*. Oxford: Heinemann Professional Publishing.

- Mill, R. C. (1990). *Tourism The International Business*. New Jersey: Prentice Hall.
- Pearce, P. (1988). *The Ulysses factor: Evaluating visitors of in tourist setting*. New York: Springer-Verlag.
- Ray, N. M. & Ryder, M. E. (2003). “Ebilities” tourism: an exploratory discussion of the travel needs and motivations of the mobility-disabled. *Tourism Management*, 24(1), 57 – 72.
- Shi, L. (2010). *Understanding leisure travel motivations of frequent travelers with mobility impairments* (thesis master degree in Health, Physical Education and Recreation). Indiana University
- Vila, T. R., Elisa, A. G. & Nieves, L. S. (2015). Activity of older tourists: Understanding their participation in social tourism programs. *Sage journals*, 30(6), 165 – 175.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนพิการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ท่านเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการให้ข้อมูลซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โดยข้อมูลของท่านถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะจัดเก็บเป็นความลับ

นายชนวัฒน์ สุกณาธวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดในแต่ละคำถาม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก
4. อาชีพ 1) รับราชการ 2) พนักงานบริษัทเอกชน
 3) อาชีพอิสระ 4) ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
 5) นิสิต/นักศึกษา 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 2) 15,001 – 20,000
 3) 20,001 – 30,000 บาท 4) 30,001-40,000 บาท
 5) 40,001-50,000 บาท 6) 50,000 บาทขึ้นไป
6. ลักษณะความพิการ 1) แขนขาดตั้งแต่ระดับข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง
 2) ขาขาดตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง
 3) แขนอ่อนแรง 4) ขาอ่อนแรง
 5) อัมพาตครึ่งซีก 6) อัมพาตท่อนล่าง
 7) อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. สาเหตุความพิการ 1) ไม่ทราบสาเหตุ 2) จากโรคติดต่อ เช่น โปลิโอ
 3) จากโรคไม่ติดต่อ เช่น เบาหวาน ข้ออักเสบ มะเร็ง ลมชัก
 4) กรรมพันธุ์ 5) อุบัติเหตุ 6) อื่นๆ โปรดระบุ
.....
8. ช่วงอายุที่เกิดความพิการ ..... ปี
9. การลงทะเบียนผู้พิการ 1) ลงทะเบียนผู้พิการ 2) ไม่ได้ลงทะเบียนผู้พิการ
- ตอนที่ 2 ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ร่างกายและจิตใจ					
10. ต้องการพักผ่อนและผ่อนคลาย					
11. เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ					
12. เพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน					
13. เพื่อหลบหนีความเครียดจากการทำงาน					
ความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด					
14. ต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัว					
15. ต้องการรู้จักเพื่อนใหม่					
16. ต้องการพบปะเพื่อนเก่า					
17. ต้องการใช้เวลากับคนรัก					

ปัจจัยผลักดันในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
สังคมและวัฒนธรรม					
18. เพื่อพบเจอวัฒนธรรมใหม่ๆ					
19. ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม					
20. ต้องการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์					
21. ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในท้องถิ่น					
การพัฒนาตนเอง					
22. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง					
23. ต้องการค้นหาตนเอง					
24. เพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง					
25. ต้องการเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านแหล่งท่องเที่ยว					
26. ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
27. ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว					
28. ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว					
29. ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
30. ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว					
31. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
32. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
33. มีการจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น					
ด้านความปลอดภัย					
34. ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว					
35. สถานที่ท่องเที่ยวมีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย					

ตอนที่ 4 ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว	ระดับการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
36. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์					
37. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์					
38. มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยหน่วยงานรัฐ					
39. มีศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว					
40. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่คนพิการอย่างครบครัน					
41. ผู้ให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้พิการ					
42. สถานที่ท่องเที่ยวมีทางลาดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก					
43. มีบริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ					
44. มีป้ายสัญลักษณ์สำหรับผู้พิการ					
45. มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ					
46. แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดค่าบริการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น ค่าที่พัก อาหาร โปรแกรมนำเที่ยว					
47. ที่พักราคาลดพิเศษสำหรับคนพิการ					
48. มีแพ็คเกจการท่องเที่ยวสูงใจสำหรับคนพิการ					
49. สามารถผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวเป็นงวด ๆ ได้					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

50. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประวัติผู้เขียน**ชื่อ-นามสกุล**

ธนวัฒน์ สกุนาธวงศ์

ประวัติการศึกษาพ.ศ.2545 ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
(ประสานมิตร) คณะพลศึกษา สาขานันทนาการ**ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงานปัจจุบัน**

HR Manager Organization Development

บริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด

ประสบการณ์การทำงาน

HR Learning Development Manager

บริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด

เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม

บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์

